

Pravilništvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 5. — Telefon št. 8122, 8123,
8124, 8125, 8126.

Inseratni oddelk: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 5. — Tel. 8492, 2492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11. — Telefon št. 2455.

Podružnica Celje: Kocanova ulica št.
2. — Telefon št. 190.
Računi pri pošti: Ljubljana št. 11.842, Praga št. 78.180,
Vina št. 105.241.

JUTRO

Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Telefon
8122, 8123, 8124, 8125, 8126. Maribor,
Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440.
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1.
Telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifi.

Države in sankcije

Ženevska pogajanja teko v svojem normalnem redu. Preden je prišlo do odločitve o razrešitvi v Abesiniji, smo imeli odbor trojice in odbor petorice, danes ne imamo odbora dvanaestorice, ki mu vojila na strani dva pododbor, katerih članstvo sestavljajo države uvoznice, oziroma države izvoznice. Ko to ugotovljamo, ne mislimo na ironijo, marveč na velike težave, med katerimi se v Društvu narodov dajo doseči kakšni sklepi za kolektivne korake. Ženevski instrument za tako resne trenutke, kakor je današnji, še nima podobnega izdelanega postopka, saj vidimo, da že samo načelo sankcij tolači države na zelo različne načine. Sedanji položaj bi zahteval že popolnoma trdnih smernic, po katerih bi bilo zajamčeno nekako avtomatično kolektivno postopanje.

Ženeva trpi na tem, da za obravnavanje abesinskega slučaja še ni bilo preceđenega primera, v teku katerega bi se bil izkristaliziral učinkovit postopek. Zato se je sankcijski odbor znal pred strahovitim problemom, ki posega globoko v zamotani kompleks svetovne gospodarske povezanosti. Sankcije proti Italiji se ne dajo izvesti, ne da bi bilo običajno prizadeto tudi gospodarstvo drugih držav, predvsem italijanskih sosedov. V zavesti teh neprijetnosti se sklicuje sankcijski odbor na moralno dolžnost vseh članic Društva narodov, češ da gre v danem primeru za to, da se očuva svetovni mir in da mora v doseg tega visokega cilja vsaka članica prispevati z izvestnimi žrtvami. Skupna korist da je pri tem tako velika, da bi nobena država ne smela oklevati in se strašiti žrtev.

To je nesporno globoka resnica in gotovo ni na svetu države, ki ne bi bila pripravljena pretrpeti znatne žrtve za ohranitev miru; vendar pa moramo razlikovati žrtve, ki bi jih stroga izvedba sankcij naložila posameznim članicam Društva narodov. Ženeva sama je to že vzela v obzir, ko je napravila dva pododpora, sestojeca iz italijanskih izvoznikov. Pri današnjem gospodarskem položaju ona država, ki je navezana na izvoz iz Italije, praktično ne prinaša nikake žrtve, ker si svoje potrebe lahko krije kjerkoli. Popolnoma druga pa je stvar za države, ki štejejo Italijo doslej med svoje kupce in odjemalce. Slednji bo težko najti primerna tržišča, ki bi nadomestila izpadek izvoza v Italijo. Tako stojimo pred dejstvom, da bi glavni del, morda celo pretežni del žrtev odpadel na države ki jim je izvoz v Italijo res življenskega pomena. Ženevski odbori se že pridno bavijo s tem problemom in se nikakor ne zapirajo jasne spoznanju, da je treba tem oškodovanim državam preskrbeti nadomestila. Kakor pa vidimo iz apela, bo treba vkljub temu še gospodarskih žrtev in po dosedanjih izkustvih se vsiljuje bojazen, da bo marsikdo moral nositi neprimerno težje breme, ako se bodo napovedane sankcije res strogo izvrševale. Ni treba posebej poudarjati, da bi med glavnimi oškodovanci bila naša država in da bi za naše izvozno blago težko dobili polnovrednega nadomestnega odjemalca.

Ako delimo ženevske države čisto mehanično na italijanske izvoznike, oziroma uvoznike ter smatramo, da morata ti dve skupini pač biti pripravljene na večje ali manjše žrtve za skupno dragocenost, ohranitev miru, bi bilo to zelo krivično in marsikatera država bi prišla do prepričanja, da je ženevsko društvo tipična societas leonina, v kateri nekateri žanjejo samo dobičke, drugi pa nosijo samo bremena. Čisto logično je zato, da pregledamo zadevo abesinskega pohoda tudi z drugih strani. Predvsem se moramo vprašati, kdo bi imel še posebno korist od tega, ako bi bila Italija po sankcijah prisiljena, da prekine svoj pohod. Mislimo posebno politično in gospodarsko kolonialno korist. Če stvar pretehtamo s tega vidika, potem bi bilo pač na dlani, da države, ki se jih afriške kolonialne zadeve ne tičejo niti posredno niti neposredno, niso dolžne doprinesati nikakršnih materialnih žrtev v ta namen.

Pri sankcijah gre za enoten nastop članov ženevskega društva proti kršilcu obvez, izhajajočih iz pakta Društva narodov. V kolikor je bilo potrebno, se lahko reče, da se članice niso branile postaviti za ugled društva in za veljavo mednarodnih obveznosti. Zato pa je umestno, da materialna bremena nosijo oni člani, ki bi imeli od uspeha sankcij tudi posebne koristi. Kakršnih ostali člani ne bi bili deležni. To je tem lažje, ker je britanski imperij, ki se poslužuje Društva narodov v tako obsejni meri zoper svojega kolonialnega tekmeča, tudi v položaju, da prenese vse stroške skupne akcije. Saj je London iz prozornih nagibov razprostrl čisto kolonialni spor pred delegatiz vsega sveta in zlasti Evrope vznemiril v njenem rahlem ravnotežju. Komur je toliko do miru, da zapleta v lokalne spore ves svet, bi moral nositi tudi vse stroške iz akcije, ko je uspeh bi bil na koncu koncev pretežno v njegovem interesu.

NOV POIZKUS ZA LIKVIDACIJO VOJNE V VZHODNI AFRIKI

Žilavi Lavalovi napor, da bi zadovoljil upravičene zahteve Italijanov in razpršil ob enem vse bojazni Velike Britanije

Pariz, 16. oktobra. d. Posvetovanja francoskega ministrskega predsednika in zunanjega ministra Lavalja z italijanskimi in angleškimi poslaniki v Parizu se tolačijo v diplomatskih krogih kot odločen korak francoske vlade, da bi se omogočila pred uveljavljanjem gospodarskih in finančnih sankcij nova pogajanja med zastopniki treh velesil. Če se ponesejo tudi sedanja Lavalova prizadevanja, smatrajo kot golovo, da bo francoska diplomacija preokrenila svojo smer in da se bo tudi Francija odločila za točno izvajanje sankcijskih sklepov na podlagi angleško-francoskega sodelovanja.

Znani politični publicist Pertinax zatrjuje v listu »ECHO de Paris«, da je Laval predložil Italiji in Angliji naslednje kompromisne predloge za mirno likvidacijo abesinskega problema:

- 1) Italija pristane na prekinitev protidržavne in odredbe generalu de Bono, da obdrži svojo vojsko na zavzetih postojankah.
- 2) Abesinska pokrajina Tigre se proglasi za neodvisno kneževino.
- 3) Abesinija odstopi Italiji pokrajini Harar in Ogaden.
- 4) Abesinija se postavi pod mednarodno nadzorstvo, pri čigar izvajanju bodo imeli zastopniki Italije posebne pravice.
- 5) Abesinija dobi samostojno luko in izhod na morje, eventualno Zeilo v Britanski Somaliji.
- 6) Ta sporazum naj bi se formalno sklenil s posredovanjem Društva narodov.

Slične informacije je objavilo tudi radikalno glasilo »Ouvreur«, ki pristavlja obenem, da bi Mussolini najbrže pristal na formulo o neodvisni kneževini Tigri in priključitvi ogadenske in hararske pokrajine Italiji, vendar bi Velika Britanija privolila v pogajanja na tej podlagi šele tedaj, ko bi general de Bono umaknil svojo vojsko iz Abesinije.

Da bi Abesinija pristala na te predloge, pa sploh ni misliti.

Laval hoče pridobiti na času

Pravi namen najnovejših Lavalovih posredovalnih akcij je čisto jasen. Laval skuša pred vsem pridobiti na času, da bi se izvajanje sankcij za nekaj časa odgodilo in da bi se opustile vse strožje sankcije proti Italiji.

Malo upanja v uspeh

Mussolini je po poročilih iz Pariza že sporočil Lavalu svojo pripravljenost za pogajanja na novi podlagi, odklanja pa jih odločno, dokler bi se izvajale sankcije proti Italiji.

Tako v krogih Društva narodov, kakor tudi v Veliki Britaniji pa prevladuje mnenje, da tudi najnovejši Lavalovi »mirovni predlogi« nikakor ne bodo uspeli, ker so ovire naravnost neopremljive. Skoro nobenega upanja namreč ni, da bi Angleži

privolil v nova pogajanja, dokler se Italijani ne umaknejo iz Abesinije, česar pa seveda ni pričakovati, ker so finančne žrtve Italije že prevelike in Italija zaradi svoje preobjudenosti nedvomno potrebuje primerno kolonijo, kamor bi lahko pošljala preseček svojega prebivalstva.

Kakor poroča »Daily Telegraph«, je angleški poslanik v Parizu George Clerk izjavil Lavalu, da po njegovem mnenju Anglija ne bo pristala na nobeno formulo sporazuma, dokler Italija ne umakne svoje vojske iz Abesinije. Poprej tudi ni pričakovati, da bi Anglija umaknila svoje brodoge iz Sredozemskega morja.

Anglija brezpogojno za izvedbo sankcij

Sir Austin Chamberlain: Anglija se bo smatrala razrešeno vseh obveznosti proti Društvu narodov, ako jih ne bodo izpolnile tudi druge države

Pariz, 16. oktobra. AA. Danes je poteklo deset let, odkar so »Austin, Chamberlain, Briand, Stresemann, Vandervelde« ter Mussolini podpisali znani locarnski pakt. Glede na to desetletnico in ker bo 21. t. m. Nemčija oproščena vseh obveznosti napram Društvu narodov, zaradi česar se bo povečala nevarnost mednarodnih zapletljivosti, je sir Austin Chamberlain dal poročevalcu lista »Paris Soir« naslednjo izjavo, ki ji pripisujejo politični krogi velik pomen:

V Angliji nihče neče vojne z Italijo, če pa ostanejo pasivni, bi to pomenilo, da žrtvujemo vse nekaj drugega, in ne samo Abesinije. Žrtvovali bi začelo, na katerem so zgrajeni vsi mednarodni odnosi in vsa mednarodna zakonitost. Pakt Društva narodov bi ostal le kos papirja, na katerega bi se ljudje sklicovali, ko bi se jim zdelo primerno, ki bi ga zavračali, čim bi jih oviral pri njihovem delu. V tem tiči ves problem današnjih mednarodnih političnih težav. Velika Britanija bo zastavila vse svoje sile, da ohrani paktu Društva naro-

dov resnično veljavo in bo sodelovala pri izvajanju vseh odredb, ki bi bile potrebne za zaščito avtoritete ženevske ustanove.

Glede na govorice, po katerih je Laval izjavil, da Francija ne bo sodelovala pri »vojških sankcijah«, je Chamberlain odločno odgovoril:

Anglija bo kljub temu izpolnjevala dolžnosti pakta Društva narodov. Anglija bo izvajala tudi vojaške sankcije, če jih bodo v Ženevi odredili, ne bo pa sprejela nikakih novih obveznosti, ker meni, da je beseda, ki jo je že dala, dovolj pomembna.

Prihodnji teden bo odločilnega pomena. Če bo pakt DN triumfiral, bo naša vera v Ženevo ojačena in Velika Britanija bo smatrala njene sklepe za precedens, ki se bo moral uveljaviti tudi v vseh bodočih krizah. Če pa države, ki so podpisale pakt in ki so že tolikokrat poudarile svojo zvestobo Društvu narodov in tolikokrat ožale Angliji, da se mu izmika, v odločnem trenutku ne bodo izpolnile svojih obveznosti, bo Anglija smatrala, da je tudi

sama razrešena teh obveznosti in bo »v svojo politiko« kakor pred ustanovitvijo Društva narodov usmerila le po svojih lastnih nacionalnih interesih. Če ne boste danes abstrahirali svojega prijateljstva napram Italiji in nam ne boste sledili pri izvajanju sankcij, ne računajte več na nas v primeru kake vojne z Nemčijo.

Gospodarski ukrepi ki jih predlagajo Angleži

Ženeva, 16. oktobra. d. V iskanju praktičnega načina izvedbe gospodarskih sankcij se pojavljajo razne težkote. Včeraj so sestavili dva začasna seznama neobhodnih potretčin, katerih izvoz v Italijo naj bi se preprečeval. Sirovine, ki so za nadaljevanje italijanske vojne proti Abesiniji izredno važne, so razdelili v dve skupini, in sicer v skupino blaga, ki ga dobiva Italija predvsem iz držav, ki so članice Društva narodov, in v skupino blaga, ki ga mora kupovati Italija v državah, ki niso članice Društva narodov. To razliko so napravili, ker hočejo najprej ukiniti izvoz proizvodov prve skupine zaradi lažje kontrole. Prvi začasni seznam obsega železne rude, nikeli, mangani, molibden, cin, volfram, krom, antimon, bauxit, kadmij, svinec in vsi železni amalgami, drugi seznam pa petrolej, premog, baker, gumi. Do jutri naj bi vlade proučile ta seznama in predložile morebitne protipredloge.

Dopolodne je Eden predložil gospodarskemu pododboru za sankcije načrt resolucije glede bojkota italijanskega izvoza.

Predlagano resolucijo so sprejeli zastopniki skandinavskih držav, Nizozemske, Belgije, Rumunije in Rusije. Čeprav se tem predlogom ni nobena država aktivno upirala, so vendarle zastopniki nekaterih držav kakor Španije in Švice pojasnili svoje pridržke. Pododbor še ni sklepal, ker mora zaslišati še odbor za medsebojno pomoč.

Tajništvo DN je objavilo danes besedilo predlogov angleške delegacije, ki določajo prepoved uvoza italijanskega blaga. Angleški predlog se glasi:

Vlade članic DN bodo prepovedale uvoz vsega blaga, razen denarja, srebra in kovancev iz Italije in iz italijanskih posesti na svoje ozemlje, in sicer takega blaga, ki se izdeluje ali predeluje v Italiji ali na italijanskih posestih, ne glede na to, odkod se razpošilja. Prepoved se tiče tudi produktov italijanskega kmetijstva ter v Italiji ali na italijanskih posestih izdelanega blaga, ki se predeluje v drugih državah, in tudi onega blaga, ki se deloma predeluje v Italiji ali na italijanskih posestih, deloma pa v drugih državah, razen, ako je vrednost blaga v drugih državah za 25% večja. Pri izvedbi teh določb morajo vlade v svrhu olajšanja upravnih ukrepov določiti primeren rok, od katerega bo blago podvrženo tej prepovedi.

italijanskim vojakom, ki so se utaborili v puščavi južno od govorja Musa Alija.

Francoski poslanik pri grofu Vinciju

Addis Abeba, 16. oktobra. AA. Francoski poslanik v Addis Abebi je v spremstvu ravnatelja abesinskega zunanjega ministrstva in poveljnika abesinske cesarske garde obiskal italijanskega poslanika grofa Vincija, ki je danes v Addis Abebi. V Abesiniji, vem zdravju, obenem je uredil vse potrebne formalnosti za Vincijevo odhoda, čim pripe v abesinsko prestolnico italijanski trgovski zastopnik iz Magdale.

Poročevalci agencije Reuter je zvedel, da italijanska vlada odobrava postopanje svojca, da se na lastne oči prepriča o njegovi hoče ostati v Addis Abebi, dokler ne zapusti njenega ozemlja poslednji italijanski državljani.

Bombardiranje Antala

Addis Abeba, 16. oktobra. AA. Neko italijansko letalo je včeraj prodrla do železniške proge v bližini postaje Eret, vendar železniške proge ni bombardiralo. Dve drugi letali sta napadli z bombami mesto Antalo, ki leži južno od Makale, okrog 200 km daleč od italijansko-abesinske meje. V okolici Makale je neko letalo vrlo dve bombi na abesinske vojaške oddelke, ki pa nista napravili nikake škode.

Boji ob Setitu

Rim, 16. oktobra. AA. Večji oddelk abesinske vojske je skušal prodrati v Eritrejo preko reke Setit, oddelki askarov pa so jih odbili. Abesinci so imeli velike izgube.

Brez osnove so informacije, po katerih naj bi Abesinci prišli za hrbet več tisoč

Italijanski pritisk na ogadenski fronti

General Graziani se pripravlja polagoma s svojo južno armado na večje akcije

London, 16. oktobra. AA. »Morningpost« je objavila naslednje poročilo iz Addis Abebe:

Is jugovzhodne Abesinije je prispela vest, da so pričeli Italijani z veliko vojsko prodrati v abesinsko ozemlje. Italijanska ofenziva je logična posledica poslednjih dogodkov na jugu in vest o njej v abesinski prestolnici ni bila sprejeta kot senzacija. Italijanska vojska v Somaliji je doslej mirovala, toda po izvidniških poletih italijanskih letal se je lahko ugotovilo, da se že ves čas pripravljala velika ofenziva. Abesinski vojaški strokovnjaki sodijo, da bo skušal general de Bono pričeti hkratu ofenzivo na severu in na jugu.

Italijani prodirajo na jugu vzdolž reke Fafan med Gerlogubijem in Gorahajjem. Italijanska letala bombardirajo vse kraje, proti katerim se pomika italijanska vojska. Letala so pričela bombardirati tudi kraje ob reki Uebe Sibeli. Italijanska vojska v Somaliji šteje sicer le 60.000 vojakov, a jo general Graziani zelo dobro izkorišča. Očividno dela po dobro izdelanem načrtu. Abesinske vrhovne poveljstvo je poslalo proti reki Fafanu dedzasmata Nasibuja, ki sedaj z vse naglico prodira s svojimi oddelki iz Haradžigita in Sesebane proti Italijanom. Veliki oddelki Abesincev, ki so se zbrali v pokrajini Bali, bodo sedaj v nočnih pohodih prodrli iz Ginira proti jugovzhodu vzdolž reke Uebe Sibeli.

Če bo general Graziani kakorkoli uspel, bo mogoče tudi generalu de Bono pričeti novo ofenzivo na severu. Italijani bodo tudi na jugu zavzeli nekatere postojanke in se nato na njih utrdili.

Maršal Badoglio prevzel poveljstvo v Afriki

V pričakovanju velikih italijanskih operacij na severni fronti

Asmara, 16. oktobra. o. Maršal Badoglio, ki je v terek prispel v Asmaro, je danes prevzel vrhovno poveljstvo nad italijansko vojsko v Vzhodni Afriki. Kot vrhovni poveljnik je odredil, da se glavni generalni štab takoj premesti v Aduo. Pričakuje se nova velika italijanska ofenziva na severni fronti.

General de Bono je s letalom preletel vse severno bojišče in nato odpotoval v Somalijo, kjer se sestane s generalom Grazianijem.

Po zasedbi Aksuma

Rim, 16. oktobra. d. Po komunikaciji št. 20, ki ga je izdalo ministrstvo za tisk in propagando, so italijanske čete vkorakale v Aksum včeraj ob 7.15 zjutraj.

Položaj na eritrejski fronti je sedaj naslednji:

Se pred vojaško okupacijo Aksuma je drugi armadni zbor pričel prodirati proti vzhodju Medeba in Tabora, ki ležita 30 km zapadno od Aksuma, prvi armijski zbor pa prodira v smeri od Adigrata proti jugu.

Po vesteh iz Asmare sta 14. in 15. eskadrala italijanskih letal bombardirala abesinska vojaška taborišča pri Ambalagi, ter oddelke vojaštva, ki so si gradili postojanke v tem sektorju. Pri teh operacijah so

sodelovali grof Ciano, rimski guverner Bottai in oba Mussolinijeva sina.

Ras Sejum, ki je koncentriral svojo vojsko ob reki Gurunu, je izvršil veliko pregrupacijo svojih sil v okolici Aksuma ter namerava, kakor vse kaže, napasti desno krilo italijanske vojske. Istočasno naj bi se pričela abesinska protiofenziva tudi proti levemu krilu. Dedzas Kasa prodira s svojimi četami proti Makali.

Italijanski politični krogi upajo, da bo razvoj notranjih političnih razmer v Abesiniji zelo olajšal italijansko prodiranje v Abesinijo. Ne glede na dinastične spore se je položaj v Abesiniji hudo poslabšal, ker primanjkuje voditeljev v vojski in v upravi. Sedanji šefi abesinske vojske so dejansko odvisni od cesarja in so le malo popularni. Za voditelje, ki bi bili sposobni samostojno voditi abesinsko ljudstvo, se smatrajo samo še potomci cesarja Ivana. Med nje spadata ras Guksa, ki je prestopil k Italijanom, in ras Sejum, ki je branil Aduo. Zelo velik prestiž ima tudi ras Kasa, ki mu je cesar izročil poveljstvo nad Amharci. Njegova vojska bo morala vzdržati naval Italijanov in vsa Abesinija pričakuje rešitve le še od njega. Sirijo pa se govori, da ni popolnoma zvest cesarju in da namerava braniti predvsem lastne interese.

Zakonski predlogi vlade

Komunike o včerajšnji seji ministrskega sveta

Beograd, 16. oktobra. p. Nocjo je bila seja ministrskega sveta. Pred sejo je notranji minister dr. Korošec izjavil novinarjem na vprašanje kaj je z odobritvijo ustanovitve JKR, da je to zadevo poveril enemu izmed inšpektorjev svojega ministrstva, ki jo bo proučil s formalne strani ter mu jutri poročal.

Po seji ministrskega sveta je bil izdan naslednji komunikat:

»Ministrski svet je imel danes od 17. do 20. sejo, na kateri je predsednik vlade in zunanji minister dr. Stojadinović obrazložil sedanji zunanji politični položaj v zvezi z vojno v Abesiniji in s sankcijami, o katerih sklepajo v Društvu narodov. Ministrski svet je z zadovoljstvom sprejel poročilo predsednika vlade, iz katerega je razvidno, da bodo gospodarski odnosi naše države zaščiteni. Minister za šolne in rudnike je predložil ministrskemu svetu

uredbo o podrobnih prodajih lesa in o drvačenju v državnih gozdovih. Uredba je bila odobrena. Za tem je ministrski svet razpravljal o zakonskih načrtih, ki jih bodo resorni ministri predložili v odobritev Narodnemu predstavništvu, čim se bo sestalo k rednemu zasedanju. Med temi zakonskimi načrti se nahaja: Zakon o gospodarskih zadrukah, trgovinski zakon, pomorsko-trgovinski zakon, zakon o prekrških, zakon o zastavah, čerkovski zakon, meniški zakon in zakon o ustanavljanju pedagoških ustanov.

Novinarjem je bilo na vprašanje ali bo res izdana uredba, po kateri se bodo lahko zaostali davki odplačali z žitom, rečeno, da se ta uredba pripravlja in da do v najkrajšem času izgotovljena. Prav tako se zbira gradivo za izpremembo uredbe o zmanjšanju uradniških plač; popraviti se imajo pogreške, ki so se pokazale v praksi.

Kakšen bo konec vojne

New York, 16. oktobra. AA. William Hearst je napisal članek, ki so ga na vidnem mestu pričeli nešteti njegovi listi. V njem pravi Hearst med drugim:

Ko bo lepega dne sklenjen mir in bom razgrnil tasopise, dno brali, da je Anglija dobila pol Abesinije, Italija pa drugo polovico, seveda slabše.

Točno plačaj »Jutru« naročnino Varuj svojem zavarovalnino

Napeto pričakovanje skupščinskega sestanka

Predsedniški kandidat vladnega poslanskega kluba je minister Komnenović, vse ostale skupine pa zopet kandidirajo dosedanjega predsednika Čirića

Beograd, 16. oktobra. e. V kuloarjih Narodne skupščine je že zelo živahno. Od vseh strani prihajajo narodni poslanci. V klubih se vršijo neprestana posvetovanja. Že v teku jutrišnjega dneva se bodo vršile tudi uradne klubske seje. Tudi jugoslovanski nezavisni poslanski klub bo imel jutri popoldne sejo, ki bo na njej sprejeta cela vrsta novih članov.

V sredi zanimanja je vprašanje skupščinskega predsedstva. Sedaj se je vladni klub definitivno odločil, da postavi kot kandidata za predsednika Narodne skupščine sedanjega ministra za telesno vzgojo naroda g. Komnenovića. Kot podpredsednika prihajajo v poštev bivši minister Pavao Matić, muslimanski narodni poslanec Gavran Kapetanović in eden izmed Slovencev, ki so še ostali v večinskem klubu. Med ostalimi skupinami v Narodni skupščini je bil dosežen sporazum, da se kandidira dosejanje predsedstvo z g. Čirićem na čelu. Mnogo pozornosti je vzbudila včerajšnja konferenca g. Čirića s predsednikom vlade, katere rezultat pa situacije ni spremenil. Obe strani zatrjujejo, da imata večino za seboj. Vse izgleda, da obstoja dejansko neko ravnotežje sil in se v tem trenutku ne da reči, katera kandidatura bo potegnila več glasov za seboj. Z obeh strani se vrši živahna agitacija od grupe do grupe, skoraj od človeka do človeka. Rezultat te agitacije se z gotovostjo ne da naprej dognati, to tem manj, ker so volitve tajne in se na ta način poslanci lahko nekontrolirano opredelijo.

Popolna neizvestnost vlada tudi glede nadaljnjega dela parlamenta. Po eni verziji se bodo skupščinske seje, čim se izvrši konstituiranje predsedstva, odgledale, po drugi verziji pa bo vlada predložila nekatere zakonske predloge in se bo že v oktobru izvršilo nekaj stvarnega zakonodajnega dela. Največje zanimanje vzbuja vprašanje, ali je vlada že za sedanje oktobersko zasedanje izdelala svoje predloge o spremembi političnih zakonov. Kakor zatrjuje današnja »Pravda« je tozadevno gradivo pripravljeno in se je na seji ministrskega sveta, ki se je sestal danes popoldne, vršila že razprava o novih zakonih. Po »Pravdi« bo vlada takoj po konstituiranju zahtevala od Narodne skupščine, da v smislu pooblastil finančnega zakona izvoli predvideni posebni odbor kateremu se bodo predložili novi zakon v razpravo in odobritev. Enako zahtevo bo vlada predložila senatu. Raznaša pa

se tudi verzija, da bo vlada zaradi prezahtevnosti z drugimi vprašanji zasedanje parlamenta zaključila in se bo novo zasedanje otvorilo šele pozneje, najbrže v drugi polovici novembra. Verjetno je, da sta ena in druga alternativa odvisni od rezultata volitev predsedstva Narodne skupščine, ki dobiva na ta način prvovrsten političen pomen. V beograjskih političnih krogih se danes živahno komentirajo izjave člana JRZ dr. Laze Markovića, ki jih je objavila današnja populatanska »Pravda«. Dr. Marković se nahaja že nekaj dni v Zagrebu in je izjavil, da se bo ob tej priliki sestal z dr. Mačkom in konferiral tudi z drugimi vodilnimi člani Mačkov fronte. Pri tem je poudaril da bodo ti razgovori povsem informativnega značaja in da bo JRZ stavila svoje uradne predloge za pogajanja šele, ko bo definitivno konstituirana. Dr. Marković smatra, da je JRZ prav posebej kvalificirana za pogajanja s Hrvati, ker je že v tradicijah radikalne stranke, da je njena politika usmerjena v pravcu sloge med Hrvati in Srbi. Dr. Marković nima ničesar proti temu, da bi pri teh pogajanjih na drugi strani sodelovala vsa združena opozicija.

Računa se, da bo organizacija JRZ po današnji seji ministrskega sveta, najpozneje pa v par dneh definitivno odobrena. V vodstvu JRZ pa ne zanikajo, da so težave na terenu še vedno precejšnje. Najboljši je položaj v Sloveniji, kjer je po došli vestih organizacija JRZ že popolnoma izvršena in kjer so vstopili, kakor zatrjujejo v glavni pisarni JRZ, v stranko ne le vsi bivši pristaši SLS, marveč tudi vsi bivši pristaši radikalne stranke ter velik del pristašev drugih političnih skupin. Med njimi tudi številni socialisti.

Posvetovanja senatorjev

Beograd, 16. oktobra. p. Predsednik kluba senatorjev JNS Kosta Timotijević je sklical za 18. t. m. plenarno klubovo sejo. Glavni predmet razprave bo volitev novega predsedstva v senatu. Kakor se zdi, bo klub ponovno kandidiral dosedanjega predsednika dr. Tomašića, dočim se z druge strani postavlja kandidatura dr. Pavelića, ki je bil prvi predsednik senata. Za kandidaturu dr. Pavelića se zavzemajo zlasti senatorji, ki imajo tesne zveze z vladnimi krogi.

V senatu je že zelo živahno, ker se je dobra polovica senatorjev že zbrala v Beogradu in se med njimi že vrše živahna posvetovanja.

Radikalna zajednica in hrvatsko vprašanje

Važne izjave radikalnega voditelja dr. Laze Markovića, ki se mudi v Zagrebu — JRZ bo začela pogajanja z dr. Mačkom takoj po svojem formalnem organiziranju

Zagreb, 16. oktobra. o. Danes popoldne je dr. Laza Marković, ugledni vrh JRZ, ki se mudi že par dni v Zagrebu, sprejel v hotelu »Esplanade« novinarje. Takoj pri pozdravu je omenil, da je napisal prvo knjigo o hrvatskem vprašanju, ter je vsakemu novinarju poklonil po en izvod te knjige. V svoji izjavi je dr. Marković dejal med drugim:

Glavno vprašanje, ki me sedaj v Zagrebu zanima je politični odziv formiranja JRZ. Za politično akcijo JRZ je bistvenega pomena, kakšno zadržanje bodo zavzeli napram njej Hrvati, in obratno, kakšno politiko bo JRZ vodila napram Hrvatim in hrvatskemu problemu. To je najvažnejše vprašanje s katerim se bo JRZ bavila, čim bo formalno organizirana.

Drugo vprašanje, ki gre paralelno s tem in ki je tudi bistveno vprašanje za politiko JRZ, je vprašanje demokratskega in parlamentarnega režima. V tradicijah radikalne stranke je, da je parlamentarni režim boljši od avtoritativnega. Edino režim narodnih svobodnih republik dovede tudi do pravilne rešitve hrvatskega vprašanja, tega osnovnega vprašanja naše notranje politike. V tem pogledu so Hrvati z nami popolnoma složni. Edino demokratski in parlamentarni režim lahko najde zdravilo tudi za gospodarsko krizo. Tak režim je edini sposoben nakloniti narodu potrebne žrtve in omogočiti pravično rešitev gospodarskih in finančnih težav sedanosti. Mi se zavedamo, da ima demokratski parlamentarni režim v Jugoslaviji svoje nasprotnike. So ljudje, ki se tega režima bojijo, toda nimajo prav. Vsa mi smo prepričani, da ti ljudje grešijo in da bi morali tudi oni imeti malo več zaupanja v zdravo narodno zavest.

Ves razvoj srbsko-hrvatskih odnosov označuje nezaupanje. To je razumljivo, saj so Hrvati zelo kratek čas, samo v letih 1918 in 1919 ter 1925 in 1926 aktivno sodelovali pri vodstvu državnih poslov. Ves ostali čas, polnih 15 let, so Hrvati stali v opoziciji in hrvatske množice so se čutili sprti tega zapostavljanja. Svoje največje napore hočemo posvetiti temu, da se nezaupanje postopoma odstrani na obeh straneh in da se omogoči pogajanja in razgovori, ki naj dovedejo do harmonije in sporazuma Srbov, Hrvatov in Slovencev v vseh važnih državni in narodnih vprašanjih. Kolikor sem kot politik sam prizadev pri tej stvari, mi je bila vedno glavna politična težnja usmerjena v pravcu sloge Hrvatov in Srbov. Ravno zato sem objavil tudi knjigo, o kateri želim, da bi jo prebrali na

si politiki, knjigo, ki je posvečena hrvatskemu vprašanju in v kateri ni ne strasti ne zaslepljenosti nego samo dokumentacija o zadržanju radikalov napram hrvatskemu vprašanju od zedinjenja do leta 1925.

Ko je dr. Laza Marković diktiliral svojo izjavo, je ostal še pol ure v nevezanem razgovoru z novinarji. Tako se je pri tem razgovoru izvedelo, da je dr. Laza Marković prav za prav prišel v Zagreb na neslužbene razgovore z zastopniki dr. Mačka o rešitvi hrvatskega vprašanja. Ko bo JRZ definitivno organizirana, bodo prišli v Zagreb službeno pooblašteni zastopniki JRZ, da se pogajajo z dr. Mačkom. Prvi kontakt je vzpostavil Večeslav Vilder, ki je ob priliki svojega poslednjega potovanja v Beograd obiskal g. Aco Stanojevića. Sicer pa izhaja inicijativa za novi srbsko-hrvatski sporazum od radikalov. Vendar pa je dr. Marković izjavil, da JRZ od teh razgovorov ne izključuje nobene stranke, ki je sedaj, v združeni opoziciji. O tem, kaj radikalni Hrvatom ponujajo, se dr. Marković seveda ni hotel izraziti. O vladi je izjavil, da je koalicijska in da ni popolnoma identična z JRZ, ker se pač mora naslanjati na sedanjo skupščino.

Dopisnik »Jutra« je vprašal dr. Markovića glede skupine Marušić-Pucelj, zakaj ni bil sprejet v JRZ. Čeprav so radikalni vrhovi izjavili, da nimajo ničesar zoper njo, Dr. Marković je ostal napram temu vprašanju rezerviran ter je samo izjavil, da vodstvo stranke o tem ni razpravljalo. Sicer pa smatra, da ni nobene ovire, da ne bi tudi slovenski narodni elementi vstopili v JRZ.

Napredovanje v Državnem svetu

Beograd, 16. oktobra. p. Imenovan je za predsednika državnega sveta v I. položajni skupini dr. Stevan Sagadin, doslej član državnega sveta 2. skupine I. stopnje.

Obrambne vaje proti letalskim napadom v Beogradu

Beograd, 16. oktobra. o. Popoldne so bile velike vaje v obrambi proti letalskim napadom. Letala so izvršila celo vrsto napadov na razne važne objekte kakor železniško postajo, pristanišče, zemunski most in Te razije. Po sodbi strokovnjakov je napad popolnoma uspel kljub skrbno pripravljeni obrambi.

Proces proti kraljevim morilcem

Marseille, 16. oktobra. o. Poteklo je že leto dni, odkar se je pričela velika preiskava zaradi marsejske tragedije. V kratkem bo imel zločinski atentat svoj epilog pred sodiščem v Aix en Provençe, ker je kasacijsko sodišče definitivno zavrnilo ugovora braniteljev atentatorjev Mije Kralja, Ivana Rajčica in Pospila. Proces se bo pričel 18. novembra pod vodstvom apelacijskega sodnika De la Brojea. Obtožnica bo zastopal državni tožilec Role. Obtožnica je zelo obsejna. Vse kaže, da bo proces trajal cel mesec dni. Zasielanih bo preko 200 prič. Dr. Pavelić, Kvaternik, Perčević in druge, ki so v tujni sodelovali pri zaroti, bodo sodili v kontumaciji.

Beleške

Opozicijski shod v Ljubljani odpovedan

Kakor nam zvečer poročajo, je za nedoločen čas odgojen shod združene opozicije, ki ga je sklicala za nedeljo, 20. t. m. v Ljubljano skupina g. Vidmarja. Odgovoritev shoda se utemeljuje s tem, da so nastopile nepričakovane tehnične ovire. Baje ni bilo mogoče dobiti primernega lokala, ki bi bil dovolj velik za shod v takem obsegu, v kakršnem je bil nameravan.

„Domoljub“ hoče nazaj staro Kmetijsko družbo

Zadnja številka »Grude«, glasila Zveze kmetijskih fantov in deklet, je objavila članek o potrebi kmetijskih zborskih. Ta stara zahteva je silno razburila »Domoljuba«, naše podeželsko glasilo Radikalne zajednice. Napisal je goreč odgovor, v katerem čitamo med drugim:

»Kaj pa je bila Kmetijska družba do nekako leta 1925, dokler je niso pričeli ugonabljati politični nasilneži, ki so imeli vse drugo pred očmi, kakor korist kmeta. Neznatna klika je popolnoma onemogočila sodelovanje pravih kmetov pri Kmetijski družbi s tem, da je ugonabila 167 let staro prostovoljno zastopstvo slovenskega kmeta. Govoriti sedaj o depolitizaciji kmetijskih organizacij je več kot lastna obsodba početja takih ljudi. Zakaj je prišlo do sprememb pri kmetijski družbi, vemo vsi prav dobro. Dišalo je milijonsko premoženje, ki ga je tekmo stoletja s tako ljubeznijo spravljali slovenski kmet v svojo družbo. Povemo pa na vsa usta, da hočemo staro Kmetijsko družbo nazaj. Naš kmet je dovolj zrel, sposoben in zaveden, da bo vzel svojo staro ustanovo v svoje roke. Ker nima naš kmet svojega zastopstva, ga bo zopet našel v svoji stari Kmetijski družbi.

Javnost z radovednostjo pričakuje odgovora »Grude«, odnosno njenega »brata« »Kmetijskega Listu«, ki gotovo ne bo ostal dolžan odgovora na vojno napoved prijateljev od »Domoljuba«. Ko pa je že govor o milijonskih premoženjih, pa si vendar drzno spomniti radikalno podeželsko glasilo na usodo nekoga »Vseučiliškega fonda«, ki bi danes prišel tako prav za gradnjo vseučiliške knjižnice.

Minister Janković

o uradniških prejemkih

V ponedeljek je bil ob priliki cerkvene slave v Belanovici pri Požarevcu shod JRZ. Govoril je minister dr. Djura Janković, ki se je med drugim dotaknil tudi znižanja uradniških prejemkov. Rekel je o tem:

»Prišli smo na oblast, ko je tudi narava sama ustvarila pustino, zakaj na vseh straneh vlada pomanjkanje zaradi suše. Prva skrb nam je bila, da vidimo ali ima vsakdo vsaj tisto, kar mu je najbolj potrebno, to je živeža. Zato smo takoj sklepali tudi o načinu prehrane pasivnih krajev in o omiljenju bede. Nimamo dosti denarja in smo morali z bolešću v srcu znižati plače uradničtvu. Državni uradniki so nam takrat zamerali, toda ko smo si zadali vprašanje, ali narod lahko prenese tolikšna bremena, smo se odločili za redukcijo plač. Tako bo boljše i za narod i za uradnike; ko se popravijo razmere med ljudstvom, bomo pa popravili tudi pri uradnikih. Vsek v naši hiši mora varčevati.«

Pobožne želje „Vremena“

Beograjsko »Vreme« je že ponovno položilo pohorce v grob. Zdaj pa ve kar naenkrat zopet povedati, da so ti preklicani pohorci zadnje dni čudovito živahni. Sklicali so celo plenarno sejo svojih poslancev in senatorjev, da se posvetujejo o taktiki pri volitvah predsedstev v obeh zborskih. K sreči pa je zvedelo »Vreme« iz zanesljivega vira, da izvedlo, kakor da ni pri pohorcih vse v redu, ker so mlajši člani med njimi zelo nezadovoljni z vodstvom JNS. »Vreme« ne pove, odkod ima to tolažilno informacijo. Vsekakor pa je zelo malo verjetno, ker so danes pohorci pač najbolj kompaktna in najbolj enotna parlamentarna skupina.

Organizacija JR2

v Trebinju

Sarajevski »Jugoslovanski List« poroča iz Trebinja, da je dobil za trebinski srez mandat izvršnega odbora JRZ za organiziranje stranke tamošnjih poslanec Ivanišević. Ta se je v resnici resno oprijel dela ter imel celo vrsto sestankov, na katerih pa je mogel ugotoviti, da njegovi prijatelji za sedaj stoji še ob strani, drugi pa, ki so pripravljeni vstopiti v JRZ, tega ne store, ker jim ni po volji on kot organizator JRZ za trebinski srez. Sedaj je odpotoval poslanec Ivanišević v Beograd, kjer bo poročal izvršnemu odboru JRZ o položaju v trebinskem srezu ter mu prijavil svoj vstop med pohorce...

Rojstni dan rumunskega kralja

Bukarešta, 16. oktobra. AA. Danes je vsa država slovesno proslavila 42. rojstni dan kralja Karola II.

Nj. Vis. knez Pavle v Parizu

Pariz, 16. oktobra. w. Nj. Vis. knez-naměstnik Pavle je v spremstvu kneginje Oige ter kneza Arsena prisel v Pariz. Na postaji so visoke goste pozdravili zastopniki predsednika republike in ministrskega predsednika ter jugoslovanski poslanik. Kakor uradno poročajo, je potovanje kneza naměstnika Pavla zasebnega značaja, vendar pa bo imel tudi razgovore z vodilnimi francoskimi osebnostmi. Knez - naměstnik Pavle bo ostal s svojim spremstvom nekaj dni v Parizu ter bo nato odpotoval v London.

Visoko francosko odlikovanje poslanika Fotića

Pariz, 16. oktobra. a. Novi jugoslovanski poslanik v Washingtonu Konstantin Fotić je včeraj posejil francoskega predsednika Laval, s katerim je že tolikokrat sodeloval v Zenevi kot stalni delegat Jugoslavije pri Društvu narodov. Laval mu je pri tej priliki izročil insignije reda legije časti 2. stopnje, s katerim ga je odlikoval predsednik francoske republike Lebrun. Poslanik je danes odpotoval v Washington.

Obsojene klevete proti gospodarjem ljubljanske Kazine

Pred malim senatom okrožnega sodišča v Ljubljani pod predsedstvom sos. dr. Orožna se je moral včeraj zagovarjati odgovorni urednik »Glasla Naroda« zaradi klevet, ki jih je objavilo glasilo g. dr. Marušića takoj v svoji prvi številki. Javnosti je gotovo še v spominu, s kako vohemenco se je to glasilo v prvih dneh svojega obstoja, ko je sanjalo o večnem gospodstvu svojih gospodarjev, vrglo na vse, karkoli je bilo le v najmanjši zvezi z osebo ministra dr. Kramerja in onih naprednih krogov, ki niso odobraval zgrešena politika bivšega bana in poznejšega ministra. V svoji prvi številki je poročilo o pogrebu pokojnega restavraterja in kavarnarja »Zvezdec« g. Frana Krapeža dostavilo celo vrsto hudih očitkov na račun društva Kazine, katerega predsednik je dr. Kramar. Napisalo je med drugim, da je pokojni Krapež »doživel toliko najbržnejših razočaranj prav s strani onih, od koder bi bil moral pričakovati le zahvalo in pomoč«. Pogreb da je bil »velika manifestacija pravicojnosti in obsodbe, ki jo je izreklo vse naše meščanstvo in s tem dokazalo svojo najglobljo poštenost«. Dalje je navajalo poročilo, da »tisti naši ljudje pa so ga pozneje, ko je zaradi svoje prevelike podjetnosti zašel v denarne težave, zapustili. Ves svoj denar je vložil rajni »živili« v K a z i n o, oni pa, ki so gospodarili in se gospodarijo v nji, pa ob njegovi sedemdesetletnici niso našli ne papirja, ne peresa za čestitko k njegove mu, tudi njim koristnemu življenjskemu delu. Postopanje tako zvanega konzorcija »Zvezdec« je poglavje zase in bomo morda še govorili o njem. Sprejemali so njegove darove, a niso razumeli njegovih žrtv.«

Te klevete, ki so izšle v času, ko je vsa nacionalna javnost ne samo v Ljubljani, nego v vsej Sloveniji in daleč preko njenih mej bila pod dojmom smrti uglednega

Poslanica kralja Zogua zborski

Tirana, 16. oktobra. AA. Danes je bilo otvoreno zasedanje albanskega parlamenta. Predsednik vlade Pandijeli je prečital kraljevo poslanico. Kralj Zogu poudarja v njej, da ima Albanija dobre zveze z vsemi svojimi sosedmi, stiki z Italijo pa so še posebno prisrčni. Albanija ostane zvesta Društvu narodov, zaradi svojih odnosov z Italijo pa se ne more pridružiti sankcijam. O notranje političnem položaju naglašala poslanica s posebnim zadovoljstvom, da so razni ukrepi zboljšali gospodarski položaj države.

Tirana, 16. oktobra. AA. Ker sta dve ministrski mesti nezasedeni, je vlada podala ostavko

Prevoz kuriva za železničarje

Beograd, 16. oktobra. AA. Prometni minister je potrdil tole spremembo čl. 42. pravilnika o brezplačni in znižani vožnji:

Uslužbenici in delavci državnih prometnih ustanov smejo zaradi preskrbe s kurivom prevažati drva ali premos proti 10% nemu plačilu redne vozninske postavke in sicer oženjeni uradniki in uradniški pripravniki 10.000 kg drv ali 5.000 kg premosa, neozženjeni 2.000 kg drv ali 1.000 kg premosa.

Oženjeni zvanikniki, pogodbeni uradniki, dnevnikarji in delavci 5.000 kg drv ali 2.500 kg premoga, neozženjeni 1.000 kg drv ali 500 kg premoga.

Uradniki imajo to pravico takoj po imenovanju, uradniški pripravniki, pogodbeni uradniki in dnevnikarji po enoletni službi, drugi pa po triletni neprestani službi pri državnih prometnih ustanovah.

Te pošiljke se prevažajo kot počasno blago v tovornih po najmanj 5.000 kg. Olajšava velja samo za posebno dumačo potrebo. Vsaka druga potoba bo zloraba te ugodnosti in se bo s krivci ravnalo po čl. 53. pravilnika.

S to spremembo je zopet uveljavljen pravilnik 143/30. Z njim so vrnjene vse pravice, ki so jih imeli uslužbenici državnih prometnih ustanov od sprejetja pravilnika št. 143/34. Te olajšave uživajo prometni nameščenci po vsem svetu.

INSERIRAJTE V „JUTRO“

ORIGINAL
PELINKOVEC
POKORNY
regulator Vaše prebave

in popularnega gospoda »živili«, so v javnosti mogle ustvariti vtis, kakor da so oni, ki upravljajo društvo Kazine, postopali napram g. Krapežu tako prostosko, da so tako rekoč povzročili njegovo prezgodnjo smrt. Široka javnost je pač videla, kaj je pokojni Krapež storil za Kazine, kako je moderniziral restavracijske in kavališke prostore, ni pa vedela, v kakih odnosih je bil do društva Kazine in konzorcija »Zvezdec«. Zato so mnogi res naselili »Glasu Naroda« in list je v dobri meri dosegel svoj namen, obmetati s blatom političnega nasprotnika.

Društvo Kazine in konzorcij »Zvezdec« sta po svojem pravnem zastopniku dr. Jaskeču vložila tožbo zaradi teh žalitev in klevet. Na včerajšnji razpravi, na kateri je obtoženega odgovornega urednika »Glasla Naroda« zastopal odvetnik dr. Goljar, so bili z zasielanjem številnih prič vsi ti očitki dokumentarično ovrženi. Petiče so podrobno orisale razmerje med Kazine in g. Krapežem, njegovo gospodarstvo, kakor tudi nad vse kulantno, naravnost kavališko postopanje napram pokojnemu Krapežu. Zastopnik tožiteljev dr. Jaske je v svojem govoru pravilno poudarjal, da so dokazi, ki so jih doprinesli tožitelji, tako tehtni, da nima nihče več povoda dvomiti, da ni društvo Kazine storilo napram g. Krapežu vse, kar je bilo mogoče, da bi se ga rešilo materialne propasti in mu zagurala starost. Zagovornik obtožbeno v toliko, da pisec ni imel slabega namena ter da je reproduciral samo mnenje javnosti.

Sodišče je po kratkem posvetovanju v celoti osvojilo stališče obtožbe ter obsodilo odgovornega urednika »Glasla Naroda« na 1200 Din globe, 600 Din povprečnine, 1000 Din odškodnine, 680 Din sodne takse in na povračilo vseh pravnih stroškov.

Zapora igrišča Primorja

Beograd, 16. oktobra. p. Na sinočnji seji Jugoslovanskega nogometnega saveza so razpravljali o preiskavi, ki jo je izvršil savezni preiskovalni sodnik Brana Poropić glede na pritožbi Gradjanskoga zaradi zadnje tekme na igrišču Primorja v Ljubljani. Na osnovi tega poročila je savez odredil zaporo igrišča za mesec dni, to je od 29. septembra do 29. oktobra. Ker je v zvezi z incidentom na ljubljanskem igrišču tudi Primorje vložilo pritožbo proti Gradjanskemu in spilitke mu sodniku Biliću, bo uvedeno posebno postopanje.

Sprejemanje pri banu

Ljubljana, 16. oktobra. AA. Banske uprava razglasa, da ban dravske banovine izven uradno določenih sprejemnih dni, to je torka in petka ne bo sprejemal zasebnih strank.

Z avtom v Bistrici

Črnuče, 16. oktobra. Danes popoldne se je na mostu čez Kamniško Bistrico pri Dolu pripetila nova nesreča. Ko je čez most zapeljal tovorni avtomobil trgovca Jerka s Črnuč, poln špecerijskega blaga, zlasti sladkorja, se je most nenadoma pod preveliko težo vdal in avtomobil je padel približno 3 m globoko v Bistrico, ki je k sreči tam precej plitva. Nesreča ni zahtevala človeških žrtv, pač pa je materialna škoda precejšnja, most sam je občutno poškodovan, avtomobil je razbit, a uničeno je tudi mnogo špecerije. Most pri Dolu bo pač treba temeljito preurediti ali pa zgraditi novega.

Vremensko poročilo

16. oktobra

Evropa: Visok pritisk prevladuje nad južno Evropo, kjer je vreme jasno. Depresija z dežjem in slabim vremenom nad severno Evropo.

Jugoslavija: Jasno po vsej državi, razen v dravski in savski banovini. Megle po dolmah Reke v Bosni in Sloveniji. Dežja ni bilo. Minimalna temperatura Plevlje 3, maksimalna Niš 27.

Vremenska napoved

Novegadska vremenska napoved za jutri: Toplo in pretežno jasno vreme, zlasti na jugovzhodni polovici države. Sredi države in v severozapadnih krajih megla in deloma oblačno.

Dunajska vremenska napoved za četrtek: Nobene bistvene izpremembe.

Naši kraji in ljudje

Spomini na pot iz Nemčije v Jugoslavijo

Essen, 14. oktobra. Ob prvi obletnici marsejske tragedije sta se slovenska kolonija kakor tudi nemško prebivalstvo Porurja toplo spominjala Viteškega kralja. Več kot 30 dnevnikov je objavilo dolge članke izpod peresa znamenitega novinarja Gerharda Kill, ki je pred mesec spremljal delegacijo slovenskih rojakov v Jugoslavijo in se je posebno deputacijo poročila tudi na Oplenec ter si ogledal še Sarajevo in Dubrovnik. Obsežni članek pod zaglavjem »Romanje na kraljev grob« opisuje v uvodu, kako so izletniki potovali s tremi avtobusi 2.600 km daleč po ravnini in čez visoke klanke in kako pristočno so bili sprejeti v domovini. Nato izjavi:

— Jugoslovenska skupina med skladovjem premoga v zapadni Nemčiji ima posebno važno nalogo kot prijateljska sponka med dvema narodoma. Kakor lahko ti iskreno priznavajo gostoljubije, ki ga uživajo v sodobni Nemčiji, tako so lahko tudi doma vsepovsod spoznali tovariška čustvovanja, močno občudovanje in presrečno zanimanje, s katerim vsi jugoslovenski narod zasleduje krepak in emotivni razvoj nove Nemčije. Večkrat je bilo deputacij, ki je bila odposlana na Oplenec, ob oficijelnih prilikah zagotovljena, da goji jugoslovenski narod nasproti nemškemu prijateljstvu. In če je ugleden nacionalen politik Jugoslavije lahko izjavil gostu iz Nemčije, da je jugoslovenska kolonija v Porurju najboljša propaganda nove Nemčije v Jugoslaviji, je to pač eno najlepših pričeval dobrih odnosov med nemško državo in jugoslovensko kolonijo. Slovenci iz Porurja so ob obisku v domovini lahko želi sadove uspešnega prizadevanja, s katerim se trudi generalni konzul dr. Petrič v Düsseldorfu, da bi čimbolj pripomogel k prijateljskemu zblizanju obeh narodov.

Gerhard Kill nato navaja dokaze simpatij nasproti ministru Göringu in drugim nemškim predstavnikom, ki so že obiskali Jugoslavijo. Potem pa opisuje Oplenec in ugotavlja: Za Viteškim kraljem še vemo, ker je vsi jugoslovenski narod, kakor da je včeraj umrl. Nikoli ni kraja trumarnega romanja iz vseh pokrajin države.

Lepo napisani članek se spominja slovenske povratnikov v Ljubljani in potem skozi Celje in Maribor ter zaključuje: Jugosloveni, ki živijo v porurjsko-westfalskem industrijskem revirju, so ne samo zvesti sinovi svoje domovine, marveč so tudi gostje nemškega naroda. — V nadaljnjih tednih bo publicist Kill objavil še vrsto člankov o svojih vtisih iz Jugoslavije in to v najuglednejših dnevnih industrijskega Porurja.

Spomenica o kongresu nacionalne omladine

Centralni akcijski odbor, ki je letos organiziral kongres jugoslovenske akademice nacionalne omladine v Ljubljani, je v triden spomin pravkar izdal spomenico velikega formata. Spomenica obsega 43 strani, je zelo okusno opremljena, okrašena z več uspešnimi slikami. Njeno geslo »Po poti velikega očeta z mladim sinom« je kakor vklesano pod podobo mladega kralja Petra II. V jedrnatu uvodni besedi zatirja jugoslovenska nacionalna akademica mladina, da se je letos v maju zbrala v Ljubljani zato, da v zgodovinsko za naš narod pomembni dobi izpove odlično svojo globoko vero in voljo, da si začrta, izpolnjuje svetlo zapoved svojega Voditelja in prispeva, položeno v njegovem domu na Oplenju, nova pota skupnega stvarnega dela.

V sbrorvaščini je napisan članek »Pre kongresa«, ki opisuje priprave. Sledi živahen, slikovit opis kongresnih dni. Objavljen je pomemben idejni govor, ki ga je ob otvoritvi kongresa izpregovoril univ.

prof. dr. Laza Popović iz Zagreba: »Treba nam enotnost!« Andrej Uršič, ki je predsedoval kongresu objavlja uvodno besedo s slavnostne otvoritve »Naše misli. Miloš Stevanov iz Subotice je prispeval »Naš nacionalizem«. Vekoslav Bratulič, akademik-emigrant iz Zagreba, objavlja: »Jugoslovenska akademska omladina i naše manjine.« Rikard Marušić iz Ljubljane razpravlja o nacionalno gospodarskih problemih. Branislav Lazarić iz Zagreba pa podaja osnovna načela iz referata o dijaškem

delovnem pokretu med narodom. Ta članek zlasti priporočamo v uvaževanje in proučevanje vsemu našemu dijaštvu. Juraj Dukša iz Skoplja obravnava dijaška socialna vprašanja. Ob zaključku pa so objavljeni: Program saveza jugoslovenskih nacionalnih akademskih udruženj, odločbe o članstvu in resolucija, ki jo je svoj čas objavilo tudi »Jutro«. Kratka navedba prispevkov pričuje, da je bilo storjeno prav, če se idejno in informativno gradivo s kongresa ohrani v spomenici.

Razstava slikarja Slovnik

bo odprta v št. Vidu pri Ljubljani 19., 20. in 21. t. m.

Ljubljana, 16. oktobra. Pred tedni je »Jutro« že obširneje poročalo, kako uspešno se je uveljavil v tujini slikar g. Josip Slovnik, doma iz št. Vida pri Ljubljani. V Düsseldorfu deluje že 35 let in je tam nekaj let po-

učeval tudi kot strokovni učitelj na obrtni šoli. Pozneje se je polagoma posvetil svoji slikarski umetnosti, za katero si je pridobil temeljito izobrazbo v Monakovem in Karlsruhe. Njegova dela

so bila deležna laskavih ocen že na mnogih razstavah v Nemčiji.

G. Slovnik je prišel v začetku septembra na obisk v svojo staro domovino in v svojem domačem kraju bo sedaj priredil tridnevno razstavo raznih svojih slik, ki so bile že dobro ocenjene v Nemčiji. Razstava bo odprta v soboto 19., v nedeljo 20. in v ponedeljek 21. t. m. v občinskem domu v št. Vidu. Konec meseca pa se bo g. Josip Slovnik vrnil v Düsseldorf in bo vzel s seboj gotovo tudi mnogo lepih motivov iz ljubljene stare domovine. V največji meri se g. Slovnik udejstvuje kot pokrajinski slikar. Odlična so tudi razna njegova tihožitja, uspešno pa se je udeleževal tudi kot dekorativni slikar. Za državni muzej v Düsseldorfu je izvršil, kakor smo že poročali, dve veliki stenske dekoraciji in dobil za svoje delo prvo nagrado. Odlične stenske dekoracije je izvršil tudi za starodavno pivovarno in restavracijo »Zur Sonne« v Düsseldorfu. Nemški listi so mnogo pisali o teh stenskih dekoracijah, omenjali pa so tudi, da je slikar Slovnik izvršno obnovil razne umetnine starih cerkev. Njegovo udejstvovanje je tako obsežno, da ni mogoče podati točnega pregleda.

Obiskovalcem njegove razstave v št. Vidu bo dana prilika, da spoznajo vsaj glavno panogo umetniškega ustvarjanja našega rojaka.

Skrijte se v soboto pred plini!

Kdor se ne bo pokoril navodilom, bo plačal globo

Ljubljana, 16. oktobra. V soboto se bo spet uprizorila vab. p. letalskem napadu, ki bo po večeraja obj. eoga, kakor doseganje take prireditve, ker se bo raztezala na vse ozemlje Ljubljane. Uporabila se bodo aktivna napadna in obrambna sredstva, obrambni topovi, mitraljezi in druga, a omona sredstva bodo markirale svetlobne rakete, in sicer rdeče rakete ruševne bombe, zelene rakete bojne strupe in bele rakete požarne bombe. Pasivna obramba pa bo sestavljena iz: sanitetskih oddelkov za prvo pomoč ranjenecem in zastrupljenim, oddelkov za ugotavljanje in uničevanje bojnih strupov, požarnih oddelkov, tehničnih oddelkov za odkopavanje ruševin ter popravljanje pokvarjenih elek. trčnih, vodovodnih in plinskih naprav.

Ker je ta vaja obenem tudi vezbanje prebivalstva, kako naj ravna v prim. r. rešilnega zračnega napada in je tedaj to v življenjskem interesu vsakega posameznika, poziva predsednik mesta vse ljubljansko prebivalstvo, da se ravna po naslednjih navodilih: Pričetek dnevnih vaj je s tem bližanje sovražnih letal, ki bo objavil z znakom »Vzbu- ne« (alarm) in sicer s 3 zaporednimi topovskimi strelci na Gradu, s zateglim tujenjem vseh tovarniških siren, plaskanjem železniških lokomotiv ter z rogovji, ki bodo nameščeni na raznih vzvišenih točkah po mestu. Ta znak bo trajal 3

minute. Čim bo dan znak alarma, se mora ustaviti vsi promet (tudi tramvajski, avtomobilski itd.) po vseh ulicah. Pre. stanek nevarnosti bo objavljen z zvonjenjem zvonov po vseh ljubljanskih cerkvah. Ta dva znaka si mora vsakdo zaradi pravičnega ravnanja dobro zapomniti.

Ravnanje prebivalstva pri dnevnih vajih. Prebivalstvo, ki ga preseneti znak »vzbune« na ulici, v tramvaju in drugod, se mora skriti v za to posebno prirejena skupna javna zavetišča, ki bodo po me-

KINO UNION

Telef. 2221

Danes ob 16., 19.15 in 21.15 film

MASKARADA

V tem filmu, ki je dobil prvo nagrado na festivalu v Benetkah in žel triumfa po vsem svetu, boste spoznali

PAULO WESSELY

najboljše in najsilnejše evropsko igralko sedanosti — Adolf Wohlbrück, Walter Janassen, Olga Čehova. Najnovejši Foxov zvočni tednik — Vstopnice se dobe v predprodaji od 11. do pol 13. in od 15. ure dalje.

stu vidno označena, nadalje v najbližje hišne veže, hodnike, javne lokale itd. Stanovaleci iz onih delov mesta, ki so v bližini Gradu, Ržnika, šišenskega hriba in Golovca, naj bežijo po najkrajši poti na vzvišena skrita pobočja. Avtomobili in druga prevozna sredstva (razen tramvajskih voz, ki ostanejo pra-

Ko bi oče moral priti

phalo bi se samo z Radionom

Schicht RADION

pere sam

zni na mestu), se morajo po ustavitvi prameta takoj umakniti v stranske, skritejše neopetne ulice in se po njih razvrteti ob desni strani. Ročne vozčke in silčno pa je treba spraviti v najbližja dvorišča, toda tako, da ne bodo ovirali vhoda v dotične hiše. Nikdo ne sme na ulici ali kje drugje opazovati kretanja aeroplanov.

Oni, ki bodo ob znaku alarma v javnih lokalih ali uradih, naj ostanejo tam, ali ne v bližini oken, vrat, ali celo pred vratmi. Stanovaleci, ki bodo ob znaku napada doma, naj takoj zaprejo vsa okna, spuste zaves in naj se umaknejo v notranost sob, najboljše v kot med debelimi zidovi, da ne bi bili izpostavljeni nevarnosti od razstrelkov bomb. Nikakor pa ne smejo gledati in opazovati okoli okna. Ako ima hiša svoje zavetišče ali dobro obkano klet, naj se stanovaleci podajo tja.

Vse trgovine morajo pri znaku »vzbune« takoj zapreti lokale in epustiti ro- loce; nameščenci ostanejo v trgovini, isto- tako kupci. Iz pokritih stojnic se morajo umakniti v najbližje veže vsi kupci, lastniki stojnic pa smejo ostati na svojih mestih zaradi čuvanja blaga.

Ob času napada bodo na ulici poleg varnostnih organov, policije, žandarmerije in vojaštva samo reševalni oddelki in službovalci člani (Odbora za zaščito mesta, ki se morajo izkazati z legitimacijo OZAM-a.

Nočna vaja. Nočna vaja stedi, tudi nočna vaja zaradi vezbanja »vzbune«, ukinitve javne razsvetljave in ugasnitve privatne razsvetljave ter prestanke nevarnosti. Po- stopek po naslednji: znak »vzbune« bo- do objavili trije topovski strelci na Gra- du ter rogovji na raznih vzvišenih točkah mesta kakor tudi plaskanje železniških lo- komotiv. Vse to bo trajalo tri minute.

Takoj ob početku znaka »vzbune« se bo zategnila v resnem primeru preki- nja) javna razsvetljava, v vseh zasebnih hišah, uradih in lokalih se morajo vsa okna zapreti in zastreti ter luči ugasniti, reklamna razsvetljava pa ukiniti. Vse promet po ulicah se mora ustaviti. Prebivalstvo na ulicah in lokalih ostane mirno in kar največ zavarovano na svojih mestih, kjer se bo v tem trenutku nahajalo; vsa vozila se morajo ustaviti — tudi tramvaji, potniki pa ostanejo iz- jemoma v vozovih. Luči na vseh na me- stu stoječih vozilih se morajo zastreti (za kar je treba že prej vse potrebno ukreniti). Vozila, ki morajo iz javnih službenih ozirov voziti, morajo imeti stro- go zasenčene luči. Za razsvetljavo v hi-

šah in lokalih naj bodo pripravljene sve- če ali žepne svetilke.

Gledališke in filmske predstave ter koncerti se vrše nemoteno, zbiranje pred lokalni ali zapuščanje lokalov za časa va- je je svedba prepovedana. Mesto ostane v temi pet minut, na kar bo spet vzpo- stavljena normalna javna razsvetljava in bo to obenem znak »prestanke neva- rnosti«. V mestu bo nastopilo spet redno življenje.

Kdor se ne bo ravnal po teh navodi- lih in se ne bo pokoraval pozitivom orga- nov javne varnosti, bo po naredbi kr- banske uprave kaznovan s globo 10 do 1000 dinarjev oziroma z zaplato od 1 do 20 dni.

Slikar brez rok

V Ljubljani bo danes otvorjena raz- stava nenavadnega slikarja. V zeleni kazinski dvorani bo razstavil svoje sli- ke invalid, slikar Aleksander Klein, ki slika z nogo, ker sta mu zaradi hudih poškodb na soški fronti ohranili obe roki. Aleksander Klein, ki je doma iz Erdelja na rumunskem področju, je pred vojno dovršil slikarsko akademijo v Budimpešti. Učitelj so ga cenili za- radi njegove velike nadarjenosti, lepo umetniško kariero pa mu je pretrgala svetovna vojna. Kot vojak 4. ogrskega domobranskega polka je bil vržen v pe- kel Doberdoba in po preteku nekaj me- secev se je znašel med najbednejšimi žrtvami vojne — med 100 odstotnimi invalidi. Kot invalid se je, prisiljen od bede, začel vezhati v slikanju z nogo. Po dolgih letih se je tako izveščal, da si sedaj služi kruh s prodajanjem po- krajinskih in drugih slik, naslikanih z nogo.

Aleksander Klein je doslej prepoto- val že velik del sveta. Prijateljem umet- nosti razkazuje svoja dela in veliko moč svoje volje. Razstavil je že v vseh večjih krajih Jugoslavije, pred nekaj dnevi pa je s soprogo in 15 letnim si- nom prispel v Ljubljano. Soproga in sin se tudi slikarsko udeležujeta. Ko bo v Ljubljani pokazal svojo umetnost in svoj križev pot v svetu v borbi za skromno življenje, bo obiskal tudi Ma- ribor. Njegova razstava v Ljubljani bo odprta samo nekaj dni, dnevno od 15. do 21.

Kupuj domače blago!

ki naj odprejo Haloze svetu. Potreben pa je tudi načrt za organizacijo prodaje vina in sadja pod boljšimi pogoji, kakor je to danes mogoče, ko še vedno razni nemški mogotci iz Ptujja izkoriščajo bedo in neorganiziranost haloškega ljud- stva in plačujejo n. pr. mošt od kadi po —75 par liter. To je poglavje zase, in vsi, ki jim je na srcu storiti vse, da dvig- nejo haloško ljudstvo iz trpljenja in pomanjkanja v razmere, človeka vsaj kolikor toliko vredne!

Potem se bo spet vrnila harmonija v melodijah narodnih lepot naših Halo- z in v melodijah vselej pesmi haloškega ljudstva!

Na vrhovih Haloz sredi oktobra 1935. Vekoslav Spindler.

PRI ZAPRTJU IN MOTNJAH V PREBAVI

vzeti xjutraj na prazen želodec čašo

prirodne Franz Josefove grenčice

Registrirano od ministrstva za soc. politiko in nar. zdravje št. br. 15.485 od 26. V. 1936.

Melodije naših goric

Ni za mene večje lepote, nego je je- senska lepota naših goric. In nikdar me ni v osrčja naših vinogradniških okoli- šev vleklo s takšno neodoljivo silo, ka- kor v jesenskih dnevih, ko bleste naše gorice v tisočih barvah, ko se zlivajo melodije barv iz vinogradov preko njiv na strminah in pobočjih, preko stolet- nih hrastovih in bukovih gozdov tja v neizmerno daleč, in ko ti udarjajo na uho melodije pesmi naših klopotev, melodije naših gozdov in melodije škr- jančkov nad njivami, kjer čaka že požeta ajda, da si jo odpelje kmet v svoje šrambe ali kjer poganja že nova ozi- mina in poje pesem novih upov za bo- dočo letino.

O, koliko tisočev je že občutilo in do- življalo vso to čarobno lepoto melodij, barv in pesmi po naših Slovenskih gori- cah od Maribora pa doli preko vrhov Sv. Barbara in Marije Snežne, Sv. Tro- jice in Sv. Antona, Kapele in Jeruza- lemskih vrhov in po naših Halozah tam od makolskih gričev, ki se skoro zlivajo z zelenim Pohorjem pa preko Sv. Duha, Sv. Trojice, žetalskih gričev doli do Turškega vrha in Zavrča, po naših vi- novarskih in Tinskem, v Viršanju in Bučki gori doli preko Sv. Gorā na bi- zelsko, smolensko in pišečko gričevje; po južnih na vinski trti bogatih obron-

kih Pohorja okrog Slovenske Bistrice in Konjic — in Bog ve kje še vse na naši slovenski zemlji, tako bogati na vinskih goricah in njihovih lepotah!

Po dolgem času sem letos spet na- meril korak v osrčje naših goric, baš ob času največjega praznika naših vino- gradnikov, v trgatve. Pot me je tokrat zanesla v Haloze, tja na sončne višine pri Sv. Duha, od koder se ti nudi nepo- pisno lepa slika na vse strani: pred teboj leže Slovenske gorice z Mariborom in Ptujem, ob vznožjih v ozadju pa vidiš Sveto Barbaro in pod njo Vurberg, dalje zažaj Sv. Urbana, Sv. Antona in Sv. Ambroža, Polenshak in Veliko Nedeljo s starodavnim gradom, Kapelo in Sveti- nje; pred teboj leže cele Haloze z Za- vrčem, v ozadju Boč in Donačka gora, pozdravljata te jasna in od sončnih žarkov obsejana. Na zapadu diha vate s svojim večnim zelenjem Pohorje in pozdravlja te z višine beli Pohorski dom. Krog tebe pa pojo klopoteci svojo večno lepo melodijo, ki je v Slovenskih goricah navdušila nemškega pisatelja Bartscha do ekstaze in je napisal eno najlepših himn na naše gorice in na pe- sem klopotev...

Vse to sem videl in čul tudi tokrat, videl mogočno razlivanje melodije barv, čul veličastno pesem silnih hrastovih in

bukovih gozdov, poslušal mirno in mo- notono in vendar tako čudovito lepo me- lodijo klopotev, vse to sem gledal in poslušal. A manjkalo mi je nečesa, kar

sem ted ob tem času čul že pred mno- gim leti ob času vinogradniškega praz- nika.

Kje je pesem iz grl naših trgačev in trgačic, iz grl naših fantov in deklet? Kje oni veseli, brezskrbni smeh, ki se je pred leti razlegal kot lepa melodija pre- ko gor in odmeval tam ob drugem bregu? Kje je melodija veselih in za- dovoljnih obrazov, melodija src, ki uživ- ajo v sreči sadove svojega trdega dela? Nisem je čul, ne vesele pesmi, ne pre- breznega ukanja, nisem videl veselih in brezskrbnih obrazov. Mrko, skoro nepri- jazno je lice našega Haložana. Težka pest bede in pomanjkanja je udarila z vso silo na te kraje. Stotine in tisoči naj- revnejših članov viničarskih in kočar- skih rodbin se prerivajo skozi trdo živ- ljenje ob pomanjkanju in gladovanju. Vidim jim na licih vso njihovo bedo, vidim na raztrganih umazanih in vkljub življenju v večno lepi naravi smrtno bledih in izstradanih otrokih! In naj se še čudim, da je v teh ustih zamrla pe- sem in da je zamrlo že skoro veselje do življenja, in da iščejo ti bedniki reši- tve samo še v radikalnih političnih in socialnih geslih?!

Za Haloze je potreben velikopotezen gospodarski načrt za javna dela, ki naj omogoči tem revnim, od sveta skoraj odrezanim krajem, da bodo tisoči njiho- vih prebivalcev prebrodili težke čase da- našnje krize z zaslužkom na gradnji nužno potrebnih cest in drugih naprav,

Domače vesti

• Počastitev slovenske umetnice. Zagrebške »Novosti« so objavile daljši članek o upokojenju gledališki umetnici Zofiji Borštnik-Zvonarjevi. Ker ni bila omenjena pred nekaj dnevi v članku o 40-letnici zagrebškega gledališča, jo je poročevalec »Novosti« obiskal ter o njenem delovanju napisal tople članek pod naslovom »Obisk pri pozabljeni umetnici«. Članek naglašja, da je gospa Borštnikova blestela s svojo umetnostjo v najslavnejši Mileticevi dobi zagrebškega gledališča. Sedaj živi skromno v svojem malem stanovanju na Podolju 34, prevzeta od spominov na dolgoletno umetniško delovanje, polno uspehov in slave, a tudi v spominih na mnoge bridkosti zaradi raznih težav in v javnem in privatnem življenju. Ko je bila stara komaj 13 let, je že nastopila na diletantskem odru v Ljubljani, potem je študirala v Pragi, a ko je bila stara 22 let, se je odzvala laskavemu pozivu vodstva zagrebškega gledališča, kjer je delovala že njen mož, veliki umetnik Ignacij Borštnik. Bila je ljubljenski zagrebški javnosti in, ko je imela leta 1902 spor z intendantom, je prišla po ulicah in v gledališču proti intendantu do burnih demonstracij. Velike uspehe je žela tudi v Pragi in Sofiji. Skromno pokojnino je dosegla leta 1925.

• Ukrajinski muzikolog v Zagrebu. Na svojem znanstvenem potovanju po slovenskem jugu je prišel v Zagreb ugledni ukrajinski muzikolog dr. Fedir Steško, ki potuje po nalogu praškega Slovanskega inštituta, da bi med južnimi Slovani zbral potrebne podatke za glasbeno bibliografijo. S svojim obiskom v Zagrebu je zelo zadovoljen, češ, da je našel tam veliko muzikološko bogastvo. Dr. Steško, rojen leta 1877, deluje kot docent glasbene zgodovine na ukrajinskem pedagoškem inštitutu in kot lektor na ukrajinskem »učilišču« v Pragi. Njegova znanstvena dela so žela mnogo uspeha. Najvažnejša so ona, ki se bavijo z zgodovino stare ukrajinske glasbe.

Triumph Trajno gorčica peč za drva

OKUSNA POCENI

Ogro ne prahraneč na kurjavi

Proizvod OSJEŠKE LIVARNE

ŽELEZA IN TOVARNE STAVBE

D. D. OSIJEK

• Službeni list dravske banovine od 17. t. m. objavlja pravilnik za uporabo uredbe o zaposlovanju tujih državljanov, naredbo o zadrževanju prebivalstva ob vezbah za obrambo zoper napade iz zraka ter objavo o pobiranju občinskih davščin v občini Vnanji gori.

• Predavanje ZKD. Meddržestveni odbor v Kočevju priredi drevi ob 20. predavanje s skriptičnimi slikami: Koroska in Koroski v sliki in besedi. Predaval bo g. dr. Fellacher. — Sokol Dobrava. Podnart priredi 20. t. m. predavanje o pomenu in vrsti užitnih gob. Predaval bo g. Ante Beg. — Sokol v Trzinu priredi 21. t. m. ob 20. s slikami razloženo predavanje o Koroski. Predaval bo g. prof. Kolar. — Vajenski dom v Ljubljani priredi 21. t. m. ob 19. predavanje o Bolgarji, ki ga bodo ponazorile lepe slike. Predaval bo g. dr. Arnost Brilej.

• Najdba starorimskega denarja. V vasi Oravohovi pri Stolcu v Hercegovini so našli več starorimskega denarja, ki je bil kovan celo tri stoletja pred Kristom. Starodavni denar so poslali v sarajevski muzej. V Oravohovi so že ponovno našli na zanimive arheološke najdbe.

• Preko pol stoletja že vedo slabo. krvni in nervozni ljudje ter rekonvalescenti da originalni pelinkovec Pokorny popravi. Tek ter pomaga funkciji jeter, živcev in žleznih žlez.

• Telefonski promet med Jugoslavijo in Islandijo. S 1. novembrom bo odprt telefonski promet med Jugoslavijo in Islandijo. Trinitutni razgovor bo stal 46.50 zl. fr. oziroma 67.50 Din.

• Pomanjkanje vode v mnogih črnogorskih krajih. Za polovico črne gore ima lepa topla jesen tudi svoje slabe strani. Dočim imajo nekateri črnogorski kraji dovolj vrelcev dobre pitne vode trpijo drugi kraji v tem pogledu veliko pomanjkanje. V cetinskem, niškiškem in deloma tudi v podgorškem srezu je še sedaj malo pomanjkanje vode. Med hudo poletno sušo so nekateri vrelci usahnil, suhe pa so ostale tudi po gorskih vaseh urejene cisterne. Po več ur daleč morajo kmetje iz gorskih naselij hoditi po vodi. Prebivalci nekaterih vasi se poslužujejo zase in za živino samo vode iz struge reke Zete in njenih pritokov.

• Štiri smrtne obsojbe zaradi razbojniškega napada na obščino Okrožno sodišče v Neotinu je obsodilo na smrt štiri razbojnice, ki so pred nekaj meseci napadli poštni voz na poti Majdanek-Kučevo. V nočnem vozu so bile velike denarne posiljavitve in je spremljevali orožnik Radomir Trebaljevec z življenjem svoja življenja preprečil odločitve dragecne pošte. Hrabri orožnik se je sam postavil napadalcem v bran, hudo ranjen je vztrajal v borbi in, ko je enega razbojnika ustrelil, so se ostali snuili v hri. Hudim ranam je požrtvovalni orožnik kmalu podlegel, nekaj dni pozneje pa je umrl v bolnišnici tudi drugi orožnik Srdulović, ki so ga bili razbojniki obstrleli med napadom. Razbojnice so orožnika kmalu izločili in ker so vsi štirje že znani iz večkrat obsojenih kriminalnih tvoj so jim sodniki priredili najvišjo kazen — smrt na veštilih. Obsojenici so bili tudi, da morajo plačati starcem ustreljenega orožnika 30.000, ženi umorjenega trgovskega potnika 20.000 Din in razne stroške.

• Dela na mednarodni avtomobilski cesti Beograd-Novi Sad-Subotica napredujejo zelo naglo. Posebno se žurijo za asfaltiranjem, dokler je še lepo vreme. Da dela ne bi pokvarilo deževje, delajo tudi ponovi pod reflektorji. Dnevno asfaltirajo do 200 m dolžine. Del je mednarodne ceste bo tudi glavna zemunska ulica. Na asfaltirani široki cesti bodo motorna vozila lahko dosegla največjo brzino. Z dobrim avtomobilom bo trajala vožnja iz Beograda v Novi Sad komaj pol ure.

• Poneverbe v uradih subotičke mestne občine še vedno preiskujejo komisije duhovske banovine. Ko je bil odkrit primanjkljaj v blagajni so zaprli računovodjo, sedaj pa je preiskovalna komisija izposlovala tudi aretacijo nekega policijskega uradnika. V interesu preiskave komisija še ni ničesar sporočila o obsegu ponever in o načinu izvršitve.

• Naše zdravniške sprejemnice so polne tuje navlake, slabih ilustriranih listov nemške izdaje, ki niso noben kras. Naše slovensko občinstvo pa bi rado domače revije in domače blago. Med tako spadajo pravkar izšli »Naši kraji«, al. bum, ki po svoji vsebini, svoji domorodnosti in tudi tehnični opremljenosti daleč prekašajo vse podobno iz tujine. Zato ne odlašajte malenkostnega izdatka za ta al. bum, ki stane v izdanju A 30.— Din, v izdanju B pa 40.— Din. Narčaja se pri Tiskovni zadrugi, Ljubljana, Miklošičeva c. 16 in tudi v vseh knjigarnah. Naj ne bo sprejemnica slovenskega zdravstva, zobotehnik in bolnišnice brez tega vrhunskega proizvoda slovenske fotografirane in tiskarske umetnosti!

• Prvovrstna plemenska živina in dobre krave mlekarice bodo razstavljene na plemenskem sejmu v Velikih Laščah 22. oktobra dopoldne. Plemenske živali, ki jih bodo prignale številne selekcijske organizacije iz kočevskega novomeškega, ljubljanskega in logaškega sreza, izvirajo samo od izbrane selekcijske živine in se bo nudila izredna prilika, da si interesi nabavijo visokovredno plemensko blago.

• Pri lenivosti čevsa, boleznih jeter in žleznica, odebelenosti in protinu, kašlju, žledca in čevja, obolenjih danke odpravi naravna Franc Jožefova grenčica zastajanje v trebušnih organih. Registr. od ministr. za soc. politiko in nar. zdravje, S. br. 15.485 z dne 25. maja 1935.

Iz Ljubljane

u— Mestni gradbeni urad prevzema posle na komasiranem ozemlju. Zastopniki mestnega gradbenega urada so te dni prevzeli od okoliških občin, v kolikor so s komasacijo priključene Ljubljani, vse posle gradbenega področja. Kakor znano, je imela na osnovi posebnega dogovora z banko upravo mestna občina že doslej odločilno ingerenco na urejanje gradbenih zadev po vsej ljubljanski okolici, ki bi imela prej ali slej priti v poštev za razširitev mesta. Formalno je doslej za vsako gradnjo v okolici izdajala odobritev banke uprava, ki je pa vsak konkreten primer oddajala mestnemu gradbenemu uradu v obravnavo. Poslej bo mestna občina vršila te posle na komasiranem ozemlju tudi kot formalna instanca.

DANCING „NEBOTIČNIK“

VELIKA PRESENEČENJA

SAMO NEKAJ DNI

nastopajo: Charly Roberts — »Živa žaba« senzacija za Ljubljano in »Hansens« v Costellos« s svojimi splošno občudovanimi akrobacijami, poleg teh nastopajo z originalnimi plesnimi točkami še prvovrstne plesalke

Monika Ralf, Marjeta Poplavska in Elly Nelson.

Vsako nedeljo in praznik ob 5. popoldne čajanka s programom.

VSTOP PROST.

CENE OBICAJNE.

u— Bolgarska novinarska gosta v Ljubljani. Naše uredništvo sta večeraj popoldne obiskala gg. Ivan Dragočnov, direktor sofijske »Posledne pošte« in »Prazničnih vest« ter Grud Ivanov, šef-redaktor »Večerne burgaske pošte«. Obiskala sta Beograd, Zagreb, Bled in sta v Ljubljani polskala g. prof. Emilia Adamčiča ter g. Draga Supančiča, s katerima ju veže prijateljstvo iz zbirne učiteljskega pevškega zbora po Južni Bolgariji. Zelo sta navdušena zlasti za Bled in njegovo okolico ter za čisto, prijazno belo Ljubljano. Iz Ljubljane odpotujeta naravnost domov.

u— Važno žensko zborovanje. Po sklepu vseh ženskih organizacij v državi se bodo, kakor je »Jutro« že obširneje poročalo, v nedeljo 20. t. m. vršila v vseh večjih krajih Jugoslavije zborovanja za politično osvoboditev žena. V Ljubljani bo tako zborovanje v magistratni dvorani ob 10. dopoldne.

u— Vprašanje o regulaciji Aškerčeve ceste. Večraj smo poročali, da je banska uprava razpisala dela za tlakovanje državne ceste od šentjakobskega mostu do Vrta, če se preden so se pričeli delati načrti za rekonstrukcijo ceste Ljubljana-Kranj, je gradbeno ministrstvo odločilo da se proga Zagreb-Ljubljana-Podkoren preloži iz dosežanega pravca Počkov graben-Emonska-Rimska-Bleivelsova cesta v pravek Čojcov graben-Aškerčeva-Groharjeva-Bleivelsova cesta. Vstop v Aškerčovo cesto, ki je iz praktičnih razlogov za tranzitni promet vsekar mnogo primernejša od Rimske, pa zapira ob Emonski cesti stara Jelatinova hiša, ki jo bo treba pred konč. no ureditvijo cestišča vseskor podredit. Med mestno občino in g. Jelatinom se že dolgi časa vršijo nagačanja za odkup poslopja, ki pa doslej še niso privedla do zadovoljivega zaključka. Kakor smo večeraj zaželežili se bodo tlakovala dela na vsej priliki pričela šele pomladi, če dotlej med mestno občino in lastnikom še ne bo prišlo do dogovora. Bodo ta odsek Aškerčeve ceste namesto z asfaltnim betonom tlakovali začasno samo z drobnim granitom.

u— Modna revija v Ljubljani. Na inicijativno Občinskega društva v Ljubljani ter sponzorizmo z Združenjem krojačev in sorodnih obrtov v Ljubljani se priredi v

ELITNI KINO MATICA
tel. 21-24.
HOČETE SE NASMEJATI. Hočete pozabiti za 2 uri na vsakdanje težave!
Oglejte si LJUBAVNO PUSTOLOVŠČINO

ŽENE — NIKDAR VEČ!
(DVOBOJ NA DNU MORJA)
Film je za vsakega. — Film za smeh. Film produkcije 1935/36.
Predstave danes ob 4., 7.15 in 9.15 uri.
Stalno prinašamo filmsko reportažo iz Abesinije.
Predprodaja od 11. do pol 13. ure.

dneh obrtniškega tuda, t. j. od 1. do 8. decembra t. l. modna revija. Krojačice, krojačice, modistke, krznarje in ostale obrtnike, ki so v zvezi z oblačilno stroko pozivajo prireditelji, da se udeležijo te revije. Ta poziv velja za obrtnike v območju mesta Ljubljane. Zadnji dan prijave je 25. november. Združenju krojačev in sorodnih obrti, Sv. Petra nabrežje št. 19.

u— Greta Garbo bo te dni gostovala v svojem edinem velefilmu sezone 35/36. »Pisani pajčolan«. Ta film je zbudil te dni velikansko zanimanje v Zagrebu, v Beogradu bo pa tekel istočasno kakor v Ljubljani, kar dokazuje, da je ta film njena najnovejša mojstrovina. Klobuki, ki jih nosi Greta Garbo v tem filmu, so senzacija zase. Cenjene dame! Nudi se vam prilika, da dobite zastoj eleganten, fin damski klobuk za la Greta Garbo, ako pogodite naslove osemnaestih filmov Greta Garbo, ki so se v Ljubljani predvajali. Klobuk je enak onemu, ki ga nosi Greta Garbo v velefilmu »Pisani pajčolan«. Klobuk je izdelal »Salon Nive« in bo v par dneh ob priliki premiere razstavljen v foajju »Elitnega kina Matice«. Poenotna natečajna objavimo pozneje.

u— »Teško je biti oče« je naslov smehe polne veselolige, ki jo ima na sporedu od petka dalje ZKD. Veliko komičnih zapletov, zabujata smeh in veselje ljubka Lujza Ulrichova in Romanovsky. Vstopnina najnižja!

u— »Žene brez pižame«! Kje in kdaj? To je naslov veselo matineje kina »Ideal« v nedeljo ob pol 11. uri dopoldne. Vstopnina enotna 3.50 Din.

u— Prirodoslovno društvo priredi ekskurzijo v botanični vrt v Ljubljani v soboto 19. t. m. ob 15. uri. Zbirališče na doljenkem koncu Karlovškega mostu. Vodstvo po vrtu imata strokovnjaka gg. Tomažič in Lazar, asistenta botaničnega inštituta na univerzi. Vstopnine ni. Vsi člani in prijatelji društva so vabljeni k čim številnejši udeležbi.

Šentjakobsčani ponovijo v soboto in v nedeljo ob 20.15 Govekarjevo ljudsko igro s petjem »Legionarji«. Pri predstavi sodeluje ves ansambel odra, v glavnih vlogah pa nastopijo dame: Petrovičeva, Bučarjeva, Černičeva in gg. Hanžič, Lavrič in Eyper. Igra je dosegla pri obeh upraviteljih lep uspeh in so se vsi posetniki od srca nasmejali dogodivščinam prostovoljca Jeza, ki ga izvrstno igra gosposod Lavrič. Cenjeno občinstvo opozarjamo na fotografije, izpostavljene v ljubljanskih izložbah. Cene znižane od 10 Din navzdol.

u— Nadadvalni plesni tečaj Jenkove šole v Kazini je vsak četrtek ob 20. z začetniškim poukom in vežbo. Nove prijave dam in gospodov se še sprejema. Akademiki imajo popust. Posebne plesne ure dnevno v Kazini.

u— Opozorjamo na nečistočljivi intimni koncert ge. Faneke Brandlovec, ki nastopi

obtožen, da je skušal na glavnem tovrnem klovduvru izmakniti več litrov bencina Vinku Hmelaku, da mu ga je pri tem več 1 razlil in da se je povrnil v Ljubljano, čeprav je iz mesta izgnan za daljšo dobo. Töne je tatvino priznal in se smehljaj. Predsednik: »Pa zaradi izгона! V Ljubljano ne smete!«. Töne: Če me pa kličete!... Obsojen je na 4 mesece strogega zapora in v izpubo častnih državljanov pravic za 2 leti. Predsednik: — Sprejmete kazen? — Gospod sodnik! Se malo naj bi ostal zunaj. Je tako lepo! — Koliko časa? — Tako le mesece! — Naj bo 1 mesec odloga! — Gospod! Dajte rajši 2 meseca! — No, pa dva! — Hvala, gospod! Smo zlahkaj! Z Bogom! In Toncek jo je vesel odkril s prijateljskama iz dvorane.

Iz Celja

e— Družabni večer Kluba koroških Slovencev. Na predvečer občnega zbora Kluba koroških Slovencev bo v soboto 19. t. m. ob 20. v gornjih prostorih Narodnega doma koroški družabni večer. Spored: Pozdrav predsednika Kluba g. dr. Julija Felcherja iz Ljubljane. Koroške narodne bo zapel pevski zbor Kluba koroških Slovencev iz Ljubljane. »Nimav čez izaro«, simbolični nastop po znani koroški pesmi, bo izražal tugo po izgubljeni koroški zemlji. Sledila bo glasbena točka, ki jo bo izvajal Celjski akademski kvintet. V odskem prizoru g. Jurca »Srečanje« nam bo povedala koroški dedej in babica, kako žive naši bratje onstran meje. Zopet nam bodo koroški pevci zapeli nekaj koroških narod. Končno bo plesni nastop male Mihiške. Po oficijelnem programu pa se bo razvila običajna koroška prosta zabava, ki jo bo poživil Celjski akademski kvintet. Čisti dobiček prireditve je namenjen za nakup knjig, ki jih bo poslal Klub koroških Slovencev na Koroško. Naj pohiti zato vsakdo na to prireditev, da prispeva svoj obolus ob 15-letnici nesrečnega koroškega plebiscita.

e— Društvo jugoslovenskih srednješolcev »Sloga« je imelo lepo uspel sestanek v spomin na 15-letnico nesrečnega koroškega plebiscita. Predavatelj učitelj Franjo Roš je drastično opisal boje za Koroško v letih 1918. do 1920. in plebiscit sam. Nato je osmošolce Cergol recital Aškerčev »Knežji kamen«, tretješolka Peričeva pa je deklamirala Albrehtova »Koroška pisma«.

e— V nedeljo ne bo toka. Električni tok bo v nedeljo od 8. do 14. ukinjen zaradi čiščenja transformatorja in pregleda omrežja.

e— Tragična smrt starčka. Pred 10 dnevi je padel 86-letni prevzikan Fran Korun iz Braslovca tako nesrečno, da je dobil hude poškodbe na glavi. Prepeljali so ga v bolnišnico, kjer ga je večeraj smrt rešila trpljenja.

e— Posledice gostilniškega pretepa in dve prometni nesreči. V nedeljo popoldne so se stegli fantje v Smarjeti pri Celju. 20-letni delavec Martin Stropnik iz Zgornje Hudenje je bil večkrat zaboden v prsi in križ. V Petrovčah je avto povozil 22-letnega Anzelma Cencila iz Ljubljane in ga hudo poškodoval po desnem stegnu. V ponedeljek pa je neki kolešar na Lavi podl uradnik Antonijo Raznožnikovo in jo hudo poškodoval. Raznožnikova se zdravi doma, ostala dva poškodovanca pa v bolnišnici.

e— Kino Union. Danes ob 16.30 in 20.30 opereta »Kralj cigانون in zvočni tednik.

e— G. Alojz Omahen, trgovec v žalcu, nam sporoča: »Ni res, da bi bil moj nam. meščenec pobegnil z 2.500 Din in da so ga žalski orožniki aretirali v Celju. Niti ni bila pri meni izvršena tatvina. Niti niso orožniki aretirali kakoga mojega nam. meščenca«.

Iz Maribora

a— V gradu: muzej, magistratna dvorana in trgovine. Na svoji trgovski seji je mestni gradbeni odsek sklenil, da se grajska dvorana preuredi v sejno dvorano mestnega sveta in se bodo v ta namen uporabili tudi sosednji prostori. Ostali gornji prostori pa se oddajo v najem Muzejskemu društvu, ki pa mora prostore preurediti za svoje svrhe na lastne stroške. Vsem društvom v gradu se bodo prostori odpovedali in se bo namestila v njih posebna muzejska zbirka »Mariborensia« z dragocennimi predmeti iz mariborske zgodovine. Spodnji prostori se bodo preuredili ter oddali v najem trgovcem in obrtnikom. V zvezi s tem zagovarjajo nekateri mariborski inženjerji stališče, da se naj stara bastilja poruši, da se na tak način dobi v zgornjem delu trga svoboden prostor za primerno regulacijo trga.

a— Porazna praznina je bila ob torkovi prvi repriži »Izdaje pri Novari« v gledališču. Morda bi kazalo, napraviti sporazum med gledališčem in raznimi društvii, da ne bi prišlo do večkratnih usodnih kolizij.

a— Ženski večer — koroški večer. V ponedeljek večer je bil v ciklusu Nanosovih prireditev poseben ženski večer, ki ga je otvorila za ženski odsek »Nanos« gđ. Pahorjeva in na katerem je predavala z lepim uspehom ga. Druškovičeva o ženi v »Slogi«. Sledila je ljubka deklamacija male Marazeve, ki je deklamirala Černejeve »Begunce«. Pevski odsek »Nanos« je pa pod vodstvom zborovodje g. Laha odpel nekaj primernih pesmi. V tork večer je bil istotam krasno poseben koroški večer. Na odru sta bili okrašeni sliki pokojnega kralja Udeinitelja in kralja Petra II. Večer je otvoril g. F. Hochmüller, nakar je predaval prof. dr. A. Dolar o koroškem plebiscitu. Predavatelj je žel za svoja zanimiva izvajanja topla odobravanje. Na sporedu sta bili deklamacija in koroške narodne pesmi, ki so jih odlično odpeli pevci Ipatveve župe pod vodstvom zborovodje A. Horvata. Večer sta zaključila g. Hochmüller in

Zvočni kino Ideal
Danes ob 4., 7. in 9.15 uri premiera
DOUGLAS FAIRBANKS
kot nesmrtni
DON JUAN
Ljubzen, flirt, pustolovščine in še marsikaj.
Vstopnina 4.50, 6.50 in 10 Din.
V nedeljo ob pol 11. matineja
»ZENA BREZ PIZAME«
Vstopnina 3.50 Din.

v imenu »Nanos« g. M. Kralj.
a— Umrl je gospod Martin Kranjčič nadučitelj v pokopju v Mariboru. Pogreb bo v petek popoldne. Blag mu spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

a— Pedagoške reforme sodobne Nemčije. O tem predava jutri v petek v Ljudski univerzi prof. Šilih.

a— Jagode sredi oktobra. Poštni uslužbenec Josip Gajser je prinesel večeraj v naše uredništvo krasno jagodo, ki jo je utrgal na Dravskem polju.

a— Za 3400 dinarjev — liter vina. Zastavica Gela Selova iz Maribora je v Vrenikovi gostilni pri Sv. Križu nad Mariborom našla pri stranski denarnici s 3400 dinarji. Kmalu se je pojavil prizadelet, ki se je pošteni najditelji zahvalil s tem, da je plačal za liter dobre kapije.

a— Pretepače miril in oko izgubil. 29letni delavec Alojzij Justinek iz Gladomosa pri Bistrici je šel k sosedu pomagat kuhat žganje. Tamkaj je bilo tudi več fantov in sta se dva zaradi neke razprtije pograbila. Justinek ju je hotel pomiriti, toda eden je zamahnil s polenom proti Justinekovi in ga zadela v oko, da mu je izteklo.

a— Nista zažgala svoje domačije. Pred malim kazenskim senatom mariborskega okrožnega sodišča sta sedela večeraj na zatonji klopi 39 letni posestnik Franc VI. dovič in njegova 30 letna žena Ana iz Gerčec vasi radi obtožbe, da sta zažgala svojo gospodarsko poslopje, zavarovano za 26.500 dinarjev. Dejanjska škoda radi požara je znašala 6000 dinarjev. Mali senat pod predsedstvom s. o. s. Lenarta se ni mogel prepričati o njuni krivdi in je oba zakonca oprostil vsake krivde.

a— K petnajsti kazni še šestnajsta. 60 letni, 15 krat kaznovani, čevjar Martin Fras je bil pred mariborskim malim kazenskim senatom obsojen na 18 mesecev robije in 3 letno izgubo častnih državljanov, slikih pravic, ker je lani v avgustu vkomil pri posestniku Francu Postreku v Krčevni pri Ptuj ter ukradel razne oblike, perila in jastvine v vrednosti okoli 1000 dinarjev.

Pet knjig za 20 Din vam da edino Vodnikova družba

Iz Hrastnika

b— Število brezposelnih je naraslo že na 250. V zadnjem času se spet vračajo ruderji iz Francije. Tudi od vojakov so se vrnili fantje, ki nikjer ne najdejo za služba. Nekaj brezposelnih je občinska uprava zaposlila pri javnih delih, ki pa bodo morala prenehati, ker ni več kredita. Banská uprava je črtala 20.000 Din iz bednostnega sklada za javna dela. V veliki skrbi za brezposelne se je občinska uprava obrnila na zastopnika tvrde Du. kič, ki bo gradila železnico Sevnica—Št. Janž, da bi tvrdica zaposlila tam nekaj brezposelnih iz Hrastnika. Urediti bo treba tudi kuhinjo za brezposelne in se je zaradi tega predsednik občine že obrnil na bansko upravo, ki je obljubila svojo pomoč. Med brezposelnimi reveži so tudi taki, ki nimajo svojcev in ki so lamsko zimo prezebrali po kozolcih in šupah. Za te bo treba najti prenočišča in bi v tem pogledu lahko pomagala TPD, ki ima v svojih samskih domovih dovolj prostora.

h— Umrl je po dolgi boleznii veleposetnik, gostilničar in mesar g. Alojzij Lo. ger, star 54 let. Bil je skrben gospodar in družinski oče. Zapustil je 5 otrok. Pokopali so ga v tork popoldne na pokopališču v Dragi ob veliki udeležbi občinstva. Pokopni g. Loger je bil velik dobronik cerkve, sedanja zaslina cerkev je bila njegova last. Za novo cerkev je bil podaril stavbišče. Naj mu bo lahka domača zemlja.

Iz Ptuja

j— Poročil se je g. Stanko Senčar, advokatski pripravnik, sin ugodnega ptujskega odvetnika g. dr. Matjeja Senčarja z gđ. Zdenko Banovo, hčerko omoškega odvetnika g. dr. Bana. Obilo sreče!

j— Ustanovitev šolske poliklinike. V gadin iz Mahovc ima pri bratu Simonu izgovorjen vžitek: štiri voze gnoj. Ker mu g. azadnja leta ni dajal, so nastale tožbe in sta bila te dni oba vabljeni na ptujsko sodišče. Do poravnave pa seveda ni prišlo. Ko sta se vrnila domov, je Jožeta napadla Simonova žena z vilami ter ga hudo poškodovala po glavi, brat pa ga je premlatil z neko desko tako močno, da mu je zlomil levo ključnico. Močno poškodovanega Jožeta so prepeljali v ptujsko bolnišnico.

j— Ustanovitev šolske poliklinike. V soboto je bil na meščanski šoli v Ptuj ustanek za ustanovitev šolske poliklinike. Prišla sta tudi direktor Higienikega zavoda v Ljubljani in g. dr. Ivo Pirc in upravnik Zdravstvenega doma v Mariboru g. dr. Vrtovec. Soglasno je bilo sklenjeno, da se prepotrebna poliklinika tudi v Ptuj ustanovi in se bo vzdrževala s prispevki prizadeletih občin. Mestna občina bo dala na razpolago prostore v veliki vojašnici, dočim se bo zdravnik plačeval iz državnega denarja.

j— Aktivni in rezervni oficirji priredijo v soboto ob 20. v oficirski čitalnici svoj družabni večer, na katerega so vabljeni tudi meščani. Vstopnine ni. Oblike promena.

Film sežije 35/36.

Greta Garbo

PISANI PAJČOLAN

Najnovejši in edini film sežije 35/36

Gospodarstvo

V Ameriki se nadalje kopiči zlato

Ameriški državni dolg pa je obenem dosegel rekordno višino

Zedinjene države so v prvem desetletju po vojni stalno skrbele za to, da reducirajo med vojno narasli dolg, kar jim je tudi v poznati meri uspelo, vendar je ameriški državni dolg sredi leta 1930 znašal še vedno 16.185 milijonov dolarjev. Z nastopom krize se je to zmanjševanje ustavilo in je državni dolg zopet pričel narastati. V zadnjih dveh letih Rooseveltovega režima pa so velikopotezna javna dela v zvezi s sanacijskimi akcijami povzročila zopet prav naglo in nevarno naraščanje državnega dolga, ki je ob koncu letošnjega septembra dosegel že rekordno višino 29.416 milijonov dolarjev (1412 milijard Din) to je za 13 in četrt milijarde dolarjev več nego pred dobrimi petimi leti. Samo od 1. julija letošnjega leta se je ameriški državni dolg povečal za 715 milijonov dolarjev, od srede lanskega leta pa za 2363 milijonov dolarjev. Sedanja višina ameriškega državnega dolga že znatno presega višino ob koncu vojne in so torej finančni ukrepi za omiljenje gospodarske krize zahtevali v zadnjih letih od države še večjih žrtv, nego jih je zahtevala vojna.

Cepnav so Zedinjene države zadnja leta v veliki meri absorbirale razpoložljiva sredstva kapitalnega trga, vendar je obrestna mera tako nizka, kakor še nikoli. K tej likvidnosti na denarnem in kapitalnem trgu je zlasti v zadnjem letu mnogo pripomogel velik dotok inozemskega kapitala, ki se je zaradi politične napetosti v Evropi zadnje mesece še znatno povečal. Po oficijelni cenzitvi so se v primeri z lanskim septembrom dobroimetja inozemcev pri ameriških bankah več kakor podvojila in znašajo sedaj 1.6 milijarde dolarjev. Vrh tega je danes po oficijelni cenzitvi že 15% na newyorški borzi kotiranih efektov v posesti inozemcev, ki so plasirali svoj denar v ameriške vrednostne papirje. Skupaj se ceniše naložbe inozemskega kapitala v Zedinjenih državah

v obliki dobroimetij pri bankah in v obliki vrednostnih papirjev na 7.6 milijarde dolarjev. Pri tem gre v pretežni meri za evropski kapital, ki je zaradi večje varnosti pobegnil v Ameriko.

Velik dotok inozemskega kapitala v poslednjih dveh letih je tudi znatno povzročil, da se je pričelo znova iz vsega sveta (zlasti pa iz Evrope), stekati zlato v tesarstvo ameriškega zakladnega urada. Ko je lani v februarju ameriški zakladni urad v zvezi s stabilizacijo dolarja prevzel vse zlate rezerve zveznih rezervnih bank, so te rezerve znašale 7203 milijone dolarjev; leto v februarju so narasle še na 8499 milijonov, ob koncu meseca septembra pa na 9360 milijonov dolarjev, tako da so se zlate rezerve v poldrugem letu povečale za ogromno vsoto 2157 milijonov dolarjev, to je za 103 milijarde dinarjev.

Že pred nastopom svetovne gospodarske krize je tvorila neenaka razdelitev svetovnih monetarnih zalog zlata precejšnjo oviro za konsolidacijo svetovnega gospodarstva. Danes se je ta neenakost še znatno povečala, kajti od vseh monetarnih zalog zlata na svetu odpadla sedaj že skoro dve tretjini na Zedinjene države in Francijo. Ob koncu letošnjega avgusta so znašale zlate rezerve (v nedevaljiranih 543 milijardah dolarjev): v Zedinjenih državah 5.43 milijarde dolarjev, v Franciji 2.81, v Angliji 0.94, v Španiji 0.43, v Belgiji 0.35, v Švici 0.26, v Italiji 0.26 in v Nizozemski 0.24 milijarde dolarjev. V vseh ostalih državah so zlate rezerve razmeroma malenkostne.

V mednarodnih finančnih krogih so si na jasem, da se bo moralo enkrat to razmerje spremeniti, ker je sila nezdružljiva za stabilizacijo valutnih razmer v svetu je nujno potrebno, da se svetovne monetarne zaloge ne kopičijo in ne tesavirajo v dveh ali treh velikih državah.

Veliko angleško posojilo za oboroževanje

36 do 60 milijard Din.

V bližnjih angleških zbornicah volitvah bo vprašanje nadaljnje oborožitve in izpopolnitve narodne obrambe igralo veliko vlogo. Že danes se v angleških listih mnogo razpravlja o tem, kako naj država financira nove velike izdatke za oborožitev: ali iz tekočih sredstev, ali iz novih davkov ali pa s posebnim posojilom. Vodilni londonski dnevnik »Times« spada med one, ki s poudarkom zagovarjajo najetjje velikega posojila za oborožitev in poudarja, da bo javnost predlog takega posojila le odobraval. V načrtu je posojilo v ogromnem znesku 150 do 250 milijonov funtov (36 do 60 milijard dinarjev). »Times« pravilno poudarja, da je za najetje tako velikega posojila v sedanjem času politične nesigurnosti in patriotskih motivov dana možnost, seveda pa tudi ne prikriva njegove nevarnosti, da bi najetje takega posojila povzročilo napetost na kapitalnem trgu in splošni dvig obrestne mere. Trenotno je za najetje notranjega posojila v Angliji tehnična situacija ugodna, ker vlada velika likvidnost na denarnem in kapitalnem trgu. Likvidnost angleških klirniških bank se kaže tudi v tem, da imajo te banke za preko 200 milijonov funtov gotovine v blaginjah. Nasprotniki posojila za oboroževanje pa poudarjajo, da je za Anglijo bolj potrebno konsolidirati letošnji dolg, ki znaša sedaj nič manj nego 920 milijonov funtov (v obliki zakladnih menic), seveda pa odpade od te vsote 350 milijonov funtov, ki jih je angleška država navela za ustanovitve valutnega izravnalnega fonda.

Pomirjenje na žitnem trgu

Zadnje dni se je na našem žitnem trgu, kakor tudi na zunanjih tržiščih, situacija vendar pomirila, potem ko so cene v skoku dvignile (za pšenico na 170—177 Din franko vojvodinska nakladalna postaja, med tem ko se je cena v začetku letošnje žitne kampanje gibala na višini okrog 120). To naglo povečanje žitnih cen je posredno v zvezi s politično napetostjo v Evropi in z vojno nevarnostjo, ker se povsod v Evropi konsum naglo zalega in ei ustvarja rezerve. K povišanju cen pa je pripomogla tudi slaba svetovna letina in v zadnjem času tudi poslabšanje letine v Argentini. Trenotno so vidne zaloge pšenice v Evropi zelo majhne. Tako znašajo v Angliji samo 161.000 ton (lani 410.000 ton), v Rotterdamu 23.000 ton (75.000) in v Antverpu 41.000 ton (95.000). Splošno pa se sodi, da so sedaj nevidne zaloge pri mlinskih in konsumnih za toliko večje, kolikor so se vidne zaloge zmanjšale. Značilno za današnjo situacijo na evropskem žitnem trgu je dejstvo, da so tako producenti kakor tudi trgovci zelo rezervirani in držijo blago, kar prav za prav povzroča dvigovanje cen. Tudi na našem trgu so dovozi slabi in je majhna tudi ponudba od strani trgovine. V splošnem pa je opaziti, da je nastopilo pomirjenje in je pričakovati, da se bodo cene na sedanji višini ustabile.

Gospodarske vesti

== Svinje smo pričeli izvažati tudi v Nemčijo. V Nemčijo je prispele več vagonov svinj iz Jugoslavije, ki jih je Nemčija naročila po posredovanju gospodarskega predstavnika pri jugoslovanskem poslanstvu v Berlinu. To je prvi primer, da je Jugoslavija dobavila Nemčiji večjo količino svinj. Nemčija s kakovostjo jugoslovanskega blaga zadovoljna.

== Združene trgovce v Ljubljani je na svoji poslednji seji uprave obišlo obravnava o neupravičenem poslovanju lekarn in je z zadovoljstvom vzelo na znanje poročilo o uspešni akciji Zbornice za TOL, da smejo v bodoče lekarne prodajati le predmete, ki pač služijo kot pomožno sredstvo za zdravljenje, nikakor pa ne blaga, ki z zdravljenjem nimajo direktne zveze. Ugotovljeno je bilo namreč, da mnoge lekarne prodajajo predmete, ki spadajo v področje trgovskih strokov. V najkrajšem času bodo pri združenju pričele poslovati 4 nove sekcije (trgovci s steklom na debelo, z galanterijskim blagom na debelo, s sportnimi predmeti in s pisalnimi stroji), tako da bo združenje imelo na svojem področju 14 sekcij.

Nameravana je tudi ustanovitev sekcije trgovcev z električnimi predmeti in sekcije trgovcev z avtomobili. Najmočnejša je danes sekcija s špečerijskimi, kolonialnim in materialnim blagom, ki to štela po komasaciji sosednjih občin okrog 300 članov.

== Devize za plačila v naprej. Na podlagi veljavnih deviznih predpisov ima Narodna banka pravico za podeljevanje pooblastil glede plačevanja blaga vnaprej. Ta pooblastila daje v skladu s svojo politiko in danem trenutku in zlasti v skladu s položajem na deviznem trgu. Uvozniki blaga iz tujine, zlasti tisti, ki uvažajo blago iz neklirniških držav, se opozarjajo, da ne sklepajo naročil pod pogojem plačila vnaprej, preden ne bodo rednim putem tega pooblastila Narodne banke.

== Povišanje glavnice Kranjske industrijske družbe. Za 9. november je sklicana 66. redna glavna skupščina delničarjev Kranjske industrijske družbe Jesenice-Furžine, ki bo med drugim sklepala o povišanju delniške glavnice.

== Srpska banka d. d. v Zagrebu objavlja, da bo na osnovi prvega 6 mesečnega razporeda v smislu člena 20 uredbe o zaščiti denarnih zavodov izplačala od 17. t. m. vse stare vloge in stare terjatve po tekočih računih, ki 31. decembra preteklega leta niso presegale 1000 Din, in sicer v celoti v gotovini, na vse ostale stare vloge in stare terjatve pa bo plačala obresti za prvo polletje 1935.

== Pravilnik za izvajanje uredbe o zaposlovanju tujih državljanov, ki ga je izdelal namestnik ministra za socialno politiko M. Komnenović, je objavljen v »Službenem listu« dravske banovine od 16. t. m.

== V združni register sta se vpisali nastopni zdruzi: Gradbena zadruga železniških uradnikov »Doma« v Ljubljani, r. z. z. o. z. (zadruga daje članom in rodbinam stanovanje, zavetništvo in oskrbo v primerih krizih Jugoslavije, zlasti ob morju in planinah, pridobiva koncesije za gostilniški, hotelski in kavarniški obrat, sprejema hranilne vloge in daje svojim članom posojila itd.) in Vinogradniška vinarska zadruga v Ljubljani, r. z. z. o. z.

== Dobave. Vršile se bodo naslednje oferte na licitacije: 19. t. m. pri vojno-tehničnem zavodu v Kragujevcu glede dobave raznih naprav; 29. t. m. glede dobave lesa; 31. t. m. glede dobave žarnic; 1. novembra glede dobave glicerina; 4. novembra glede dobave pločevine; 5. novembra pa glede dobave petroleja, bencina, olja, strojne masti, bencola, cerezina, parafina itd.; 30. t. m. pri upravi državnih monopolov v Beogradu glede dobave motorzav: 9. novembra pri direkciji državnih rudarskih podjetij v Sarajevu glede dobave centrifugalne sesalnice; 19. pri upravi smodnišnice v Kamniku glede dobave smole. Dne 23. t. m. bo pri komandi mornarice v Zemunu ofertna licitacija glede dobave 70.000 kg fižola, 50.000 kg riža, 50.000 kg testenin, 20.000 kg ješprenjke, 20.000 kg dohoda in 20.000 kg leče; 26. t. m. pa glede dobave 30.000 kg svinjske masti. — Dne 26. t. m. se bo vršila pri komandi savske divizijske oblasti v Zagrebu licitacija glede dobave 3500 kg fižola, 1500 kg zdroba, 400 kg ješprenjke, 1600 kg čebule, 4000 kg riža, 1600 kg leče, 4000 kg krompirja in 1000 kg zelja. Dne 11. novembra se bo vršila pri 1. oddelku vojno-tehničnega zavoda v Sarajevu licitacija glede dobave 40.200 kg jekla.

Borze

16. oktobra

Na ljubljanski borzi so se v skladu z zunanjimi notacijami nekoliko okrepile devize London, Newyork in Milan. V pravnem kliringu notirajo avstrijski šilingi 8.55—8.65, kompenzacijske lire pa 3.1380—3.1620. V zagrebškem privatnem kliringu je bil promet v avstrijskih šilingih po nižjem tečaju 8.4250, v angleških funtih po 240.50, v grških bonih po 29.50 in v španskih pezeta po 5.6750. Italijanske kompenzacijske lire so notirale 306.20—309.20. Na zagrebškem efektivnem tržišču je bila tendenca v vojni škodi neomota in je prišlo do prometa najprej po 338, pozneje po 342, ob sklepu borznega sešanka pa se je nudil denar po 340 (v Beogradu je bil promet po 340.50—342). Popuščalo je 7%

investicijsko posojilo, ki notira 70—75 (v Beogradu promet po 77.50). Tudi 6% begluske obveznice so popustile na 58—59.60 (dočim so bili v Beogradu zaključki po 62.25—63). Prímet pa je bil samo še v 4% agrarnih obveznicah po 42.

Devize

Ljubljana. Amsterdam 2963.15—2977.75, Berlin 1756.08—1769.95, Bruselj 735.26—740.32, Curih 1424.22—1431.29, London 214.09—216.14, Newyork 4338.58—4374.89, Pariz 288.25—289.69, Praga 180.91—182.02, Trst 355.03—358.11.

Curih. Beograd 7, Pariz 20.2450, London 15.0725, Newyork 307.125, Bruselj 51.6750, Milan 24.9750, Madrid 41.95, Amsterdam 208.0750, Berlin 123.50, Dunaj 56.90, Stockholm 77.70, Oslo 75.70, København 67.30, Praga 12.72, Varšava 57.80, Atene 2.90, Bukarešta 2.50.

Efekti

Zagreb: Državne vrednote: Vojna škoda 340—341, za okt., dec. 337 den., 7% invest. 70—75, 7% stabiliz. 78 bl., 4% agrarne 39—41.50, 7% Blair 62—65, 8% Blair 72 den., 7% Drž. hip. banka 69 den., 6% begluske 58—59.50; delnice: PAB 220—222, Trboveljska 100—110, Šečera Osiyek 115 den.

Beograd: Vojna škoda 341.50—342 (340.50—342), za dec. (342), 7% invest. 77.50—78 (77.50), 7% stabiliz. 79 bl., 8% Blair 73.50—76, 7% Blair 65.50 den. (64.25—65), 6% begluske 62.50—63 (62.25—63), 4% agrarne 44.50—45, Narodna banka 5800 bl., PAB 221—222.50 (221.50—223).

Blagovna tržišča

HMELJ

+ Zalec, 16. oktobra. Zivahnejše povprečje se opazja po vseh kvaletelah, posebno po rdečem tretjevrstnem blagu, za katero se je plačevalo povprečno 17.50 Din. Cene so stalne in neizpremenjene. Za večjo partijo prvovrstnega gladkozelene hmelja se je nudilo 30 Din. Slabo drugovrstno blago je bilo prodano po 22 Din. V ostalem je položaj švst. Hmeljski tržni nadzornik.

ZITU

+ Chicago, 16. okt. Začetni tečaji: pšenica: za dec. 104.625, za maj 103.75; koruza: za dec. 61.50, za maj 60.25.

+ Winnipeg, 16. okt. Začetni tečaji: pšenica: za okt. 91.875, za dec. 92.50, za maj 96.50.

+ Ljubljanska borza (16. t. m.) Tendencia čvrsta. Zaključki: 1 vag. koroze, 2 vag. krompirja. Nudijo se (vse franko nakl. postaja): pšenica baška 79/80 kg po 185—190; banatska, 78 kg 185—190; koruza: baška po 110—115; banatska po 105—107.50; oves: slavonski po 132.50—137.50; moka: baška in banatska »Ogc« po 275—285; baška »2c« po 255—260, baška »5c« po 235—250; otrobi: baški po 110—115; krompir: beli štajerski, franko nakladalna postaja po 58—63.

+ Novosadska blagovna borza (16. t. m.) Tendencia čvrsta. Pšenica (78 kg): baška 170—175; baška, ladja Tisa ali Begej 175—180; slavonska 172.50—175; sremska 172.50—177.50; banatska 170—175. Oves: baški, sremski in slavonski 137.50—140. Ječmen: baški in sremski, 64 kg 130—132.50. Koroza: baška in sremska 103—106; banatska 102—106. Moka: baška in banatska »Ogc« in »Ogc« 245—265, »2c« 235—245; »5c« 205—225; »6c« 185—205, »7c« 165—175, »8c« 115—120. Otrobi: baški, sremski in banatski 87—89. Fižol: baški in sremski beli 270—275.

+ Budimpeštanska terminska borza (16. t. m.) Tendencia slaba. Pšenica: za okt. 17.50, za marc 17.88—17.90; koruza: za maj 16.10—16.11.

BOMBAZ

+ Liverpool (15. okt.) Tendencia stalna. Zaključni tečaji: za okt. 6.18 (prejšnji dan 6.20), za dec. 6.08 (6.08).

+ Newyork, 15. okt. Tendencia stalna. Zaključni tečaji: za okt. 10.87 (10.84), za dec. 10.82 (10.80).

ZIVINA

+ Živinski sejem v Ljubljani. Na večerajšnji živinski sejem je bilo priznanih 65 volov (prodanih 13), 48 krav (18), 30 telet (20), 27 svinj (14), 300 prašičkov za rejo (75), 82 konj (8) in 21 žrebet (3). Sejem je bil precej živahen, vendar ni bilo mnogo kupcij. Cene so ostale nespremenjene in znašajo za kg žive teže: voli I. vrste 3.50—4, II. vrste 3.50—3.50, III. 2—2.75, krave debele 2—3.50, klobarice 1.50—2, teleta 4.50—5.50 in svinje 6—7 Din; prašički za rejo so se prodajali po 85—150 Din za komad.

PROIZVOD: UNION, ZAGREB

Vremenski pregled

Številke za označbo kraja pomenijo: 1. Čas opazovanja, 2. stanje barometra, 3. temperatura, 4. relativno vlažnost v odstotkih, 5. smer in brzina vetra, 6. oblakost —10, 7. padavine v mm, 8. vrsto padavin. Temperatura: prve številke pomenijo najvišjo, druge najnižjo temperaturo.

16. oktobra

Ljubljana 7. 765.2, 14.8, 91, 0, 10, —, —; Ljubljana 14. 770.2, 16.4, 80, 0, 10, —, —; Maribor 7. 769.7, 16.0, 80, 0, 10, —, —; Zagreb 7. 770.6, 15.0, 90, 0, 10, —, —; Beograd 7. 769.2, 13.0, 90, WSW, 6, —, —; Sarajevo 7. 771.7, 7.0, 90, 0, 0, —, —; Skopje 7. 769.7, 11.0, 90, 0, 0, —, —; Kumbor 7. 767.6, 17.0, 90, NE, 0, —, —; Split 7. 767.9, 18.0, 80, NE, 0, —, —; Rab 7. 768.1, 20.0, 70, 0, 0, —, —; Rog. Slatina 7. —, 14.0, 88, W, 9, —, —; Temperatura: Ljubljana 16.0, 14.6; Maribor 21.0, 13.0; Zagreb 22.0, 14.0; Beograd 27.0, 12.0; Sarajevo 26.0, 6.0, Skoplje 27.0, 7.0, Kumbor —, 16.0; Split 25.0, 17.0; Rab —, 19.0; Rog. Slatina 23.0, 14.0.

VLADA I KOMP.
TEOKAROVIC
INDUSTRIJA VOLNENIH TKANIN-PARAČIN

S P O R T

Gradjanski zopet v Ljubljani

V nedeljo se nadaljuje kvalifikacijsko tekmovanje za državno prvenstvo. K nam prihaja zopet Gradjanski iz Zagreba, da se pomeri z Ilirijo.

Za to srečanje vlada veliko zanimanje, ki je razumljivo, zlasti če pomislimo, da bo že od te tekme odvisna usoda naših belo-zelenih.

Ilirija je v zadnjih tekmah pokazala velik napredek. Upamo, da bo tudi v nedeljo zaigrala z elanom in požrtvovalnostjo, da bo častno zastopala naš nogomet ter pokazala, da spadajo tudi slovenski klubi med elito jugoslovanskega nogometa. O tekmi bodo še poročali.

Službene iz LNP. Na sejo k. o. k. ki bo drevi v tajništvo podsveza ob 19.30 se pozivajo: Ramovč Drago, Mladika, Smerdu Egon, Ilirija, Zornada Josip, Primorje, Jakše Tone, Svoboda — Lj., Rihter Oskar, Sloga — Lj., Glušič Kamilo, Reka.

Težkoatletski dvboj Kamnik : Hrastnik

Težkoatletski dvboj Kamnik: Hrastnik. Težkoatletska sekcija SK Triglav priredi v nedeljo ob 18. težkoatletski nastop v Sokolskem domu v Hrastniku. Gostovali bodo znani atleti SK Kamnika, ki so v zelo dobri formi in bodo dali mnogo posla hrastniški atletom. Kamnik bo poslal naslednje boksate: Gorška Ivana, prvaka Kamnika, Leroha, ki je v Ljubljani na prireditvi Slovana sijajno uspel proti Ljubljancu Skofu, ter Goloba, ki je odnesel iz Ljubljane neodločen rezultat. Dalje bo šla prišla tudi dva rokoborca, ki se bosta pomerila z dvema Hrastničanom.

Prireditelji pričakujejo od športnega občinstva, da bo s svojim obiskom pomagalo sekciji do vsestranskega upeha.

Službene objave LNP

(7. seja u. o. dne 10. X. 1935.)

Odobri se dovoljenje predsedstva, da sme igrati 6. oktobra Javornik prijateljsko tekmo v Litiji. Nadalje se odobri dovoljenje predsedstva Novaku Karlu, Svo boda-Mrb, da gostuje 6. oktobra v moštvo Grafike na Javorniku, da igraata Koba Lado in Jerančič Franjo, Slovan, v moštvo Javornika 6. oktobra.

Upravni odbor izreka svojo toplotno zahvalo klubom, ki so izrazili sožalje ob priključitvi smrti II. tajnika g. Novaka: Atletiki, Celje, Korotan-Kranj, Mladika, Moste, Primorje, Reka, Slavia; isto bivšemu članu p. o. g. Skuhali.

Suspendira se Slavia do poravnave dolga Reki v znesku 380 Din.

Istra se ne uvrsti v letošnje prvenstveno tekmovanje, ker so se trije klubi tretjega razreda v Ljubljani izrekli proti njemu letošnjemu sodelovanju v prvenstvu.

Potrdi se konstituiranje o. o. Maribor: predsednik dr. Glušič, podpredsednik Oslak, tajnik Ilovar, blaginjak Senica, od. borniki Fischer, Mozetič, Frankl, kapetan Stojšič.

Zabeležijo se novi odbori klubov: Disk: preds. Končan Franc, tajnik Lipovec Vinjo; Gorenjec: preds. dr. Bergejl Franc, tajnik Ravnik Pavla; Mladika: preds. Fuchsjaeger Slavko, tajnik Zidan Anton.

Po naročilu JNS se morajo klubi, ki bi hoteli igrati z bolgarskimi moštvi, obrniti predhodno na LNP, t.j. še predno začnejo pogajanja za gostovanje.

Vzame se na znanje ostavka Mrdjenja Viljema na mesto odbornika v zdravstveno-vzgojnem odboru in se na njegovo mesto imenuje Kavčič.

Po referatu zdravstveno-vzgojnega odbora z dne 4. oktobra t.l. se opozarjajo klubi, da se ob eventualnih poškodbah igrancev ne bodo obravnavale prapje za prispevke iz p. f., v kolikor bi se ugotovilo, da je bila poškodba mogoča, ker ni bil igralec zaščitjen s predpisanimi ščitniki; obenem se pri tej priliki ponovno pozivajo klubi, da morajo imeti na igriščih ob priliki tekem vedno pri roki vsaj gazo in jod za eventualne poškodbe.

Mladika se poziva, da sporoči, zakaj ni oddala postave moštva na prirediteljski tekmi Elan-Mladika dne 22. septembra t.l. Obtem se poziva, da v roku treh dni naknadno dostavi podsvezo omenjeno postavu moštva.

Upravni odbor izreka službujočima odbornikoma Bostiču in Hvali, oba v Trbovljah, ukor, ker sta prepozno poslala poročilo o tekmah Svoboda-Zagorje, od. nosno Hrastnik-Rudar, obe 29. sept. 1935.

Korotan-Lj. se suspendira do poravnave polovice deficita s tekme Korotan-

Grafika 14. julija t. l. v znesku 33 Din Grafiki.

Uvede se nastopanje proti Jugoslaviji, ker je na tekmi Soštanj-Jugoslavija 29. septembra t. l. nastopila — po prijavi: Soštanja — z igralcem, verifikiranim pod napačnim imenom.

Pozivajo se vsi klubi, ki še niso poslali obračunov o tekmah 6. oktobra, da te obračune obenem s poročili takoj dostavijo podsvezu.

V zmislu poziva p. o. v »Jutru« z dne 17. junija t. l. se ponovno poziva Amater, da do 25. t. m. plača se Mrdjenju znesek 51 Din, sicer ga bo u. o. suspendiral.

V svrhu potrebne kontrole in za uvedbo reda pri blaginjah se bodo podeljevali izdajale za prvenstvene tekme na ljubljanskih igriščih proste vstopnice vsakemu sodelujočemu klubu, in sicer po 15 komadov za vsako moštvo. Brez teh vstopnic ne bodo smeli igrati na igrišča.

G. Kuretu se izda stalna izkaznica za brezplačni vstop k vsem nogometnim prireditvam na področju LNP.

Pri JNS naj se urgira razpis izpitov za nogometne sodnike in naj se od njega zahteva, da bodo oproščeni take vsi oni kandidati, ki so se pravočasno prijavili takpo po zadnji savezni skupščini, a niso; do sedaj bili pozvani k izpitu.

V nekaj vrstah. Na podlagi poročila splitskega sodnika Bilača, ki je sodeloval zopet tekmo med Primorjem in Gradjanskim, in na podlagi preiskave, ki se je vodila proti Primorju, je nogometni savez kaznoval naslednje igrace Primorja: Stanka Brtončija z enomesečno zabanjo, Hermana Slamića s 3 mesečno in Juga z 2mesečno zabanjo igre. Te kazni so tem bolj občutljive, ker zadenejo najboljše igrace Primorja in ker morajo črnobeli že prihodnjo nedeljo nastopiti v Zagrebu v kvalifikacijski tekmi proti Haški, izgledi črno-belih torej za sedaj niso ravno rožnati. — Poglej tekme Primorje: Hašk so prihodnjo nedeljo na dnevnem redu še naslednja kvalifikacijska srečanja: v Ljubljani: Ilirija: Gradjanski, v Zagrebu Concordia: Graficar (Osijek), v Osijeku Slavia: Krajinski (Banjaluka), v Šibeniku Osvit: Hajduk (Split), v Beogradu Bask: Vojvodina (Novi Sad), v Skoplju Slavia: Radnicki (Kragujevac), v Zemunu Sparta: Zak (Velika Kikinda), v Nišu Gradjanski: Jugoslavija (Beograd) in v Sarajevu

Sveta mati abesinskih mest

Aksum, pribežališče ubežnih sužnjev, zločincev in političnih zasledovancev

Aksum je sveto mesto. Pred njegovimi vrati je vedno polno pobožnih romarjev.

Zasedba Aksuma, ki so jo Italijani pričakovali dosti prej, nego se je to zgodilo, pomeni zanje poseben uspeh psihološkega značaja. Za Abesince pomeni namreč to mesto toliko, kolikor Rim za katoličane ali Mekka za mohamedance. »Sveta mati mest« ga imenujejo tisoči in tisoči koptskih romarjev, ki ga obiskujejo vsako leto v decembru. Ta njegov svetj značaj je menda tudi vzrok, da se Abesinci tu niso hoteli postaviti prodajajočemu sovražniku niti toliko v bran, kakor so to storili za Aduo. Bali so se, da bi ga vojna vihra razdejala in so se raje umaknili. Zadnje vesti pa vedo poročati, da je cesar Haile Selassie naložil abesinskim koptskim verskim poglavarjem, naj proglašijo sveto vojno koptskih kristjanov proti sovražniku, ki je zasedel sveto mesto.

Davna zgodovina svetega mesta je vsa ovita z legendami in se začne s kraljico Mahedo iz Sabe, ki je potovala v Jeruzalem, da bi videla slavnega kralja Salomona in se je vrnila z njegovim otrokom pod srcem. Menelik, ki je bil po legendi sin kralja Salomona in kraljice iz Sabe, je bil ustanovitelj abesinske cesarske dinastije.

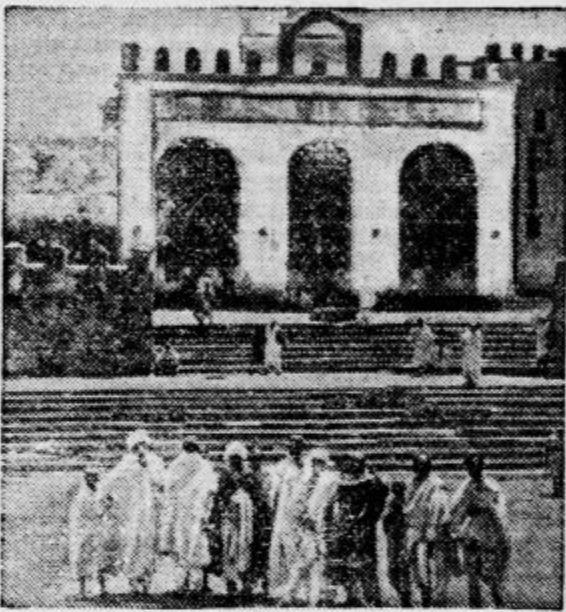
je, katere prestolno mesto in ustoličevalno mesto je postal Aksum.

Ne vemo natančno, kdaj se je to mesto ustanovilo, znano je le, da je obstajalo že v časih rimske republike in da je bilo slavno daleč preko Rdečega morja. Pozneje so ga zasedli menda arabski rodovi, v tretjem stoletju po našem štetju so pristali krščanski menihi na obali aksumskega kraljestva, prestolnica je postala njih misijonsko središče, iz katerega so prokristjani Abesinijo. Tu so osnovali tudi prvo koptsko cerkev, ki so na njenih razvalinah jezuiti v 16. stoletju zgradili današnjo cerkev sv. Marije iz Ziona.

Slava Aksuma kot verskega središča se je še povzdignila po legendi, da je tu prava skrinja zaveze, ki jo je v Jeruzalemu uropal neki abesinski kraljevič in jo prinesel po dolgem begu pred židovskimi zasledovalci skozi Egipt s sem. Mesto je postalo tedaj pribežališče ubežnih sužnjev, zločincev in političnih zasledovancev, ki jim tu nihče ni smel storiti zla. Ugled tega azila je bil dolga stoletja tako velik, da se ni upala nobena posvetna oblast, tudi ne cesar sam, dotakniti se njegovih posebnih pravic.

Se danes romajo, kakor rečeno, v decembru tisoči in tisoči Abesincev ter drugih koptov v sveto mesto, da bi prisostvovali slavnostni procesiji s skrinjo zaveze. Skrinja je ob tej priložnosti zakrita z bogato vezeno odejo, tako da nihče ne more videti, kakšna je po pravi zunanosti. Visoki duhovni in odličniki, ki trdijo, da izvirajo naravnost od hebrejskih visokih duhovnov in čuvarjev Salomonovega svetišča, sledijo skrinji s pobožno pesmijo in plesom kakor je bilo to v Salomonovih časih. Med tisočglovo gnečo, ki opazuje procesijo, so vsakovrstni bolniki in gobavci, ki prosijo Boga čudežne ozdravitve. Spreved gre mimo 33 m visokega obeliska, ki dokazuje preste stike med abesinsko in faraonsko kulturo, dalje mimo ostanke mramornega prestola, na katerem so v dobi aksumskih kraljev delali pravico.

Danes je Aksum precej majhno in zanamajeno mesto, svojega ugleda pa ni izgubilo. Za Italijane je njegova zasedba velikega strateškega pomena, ker stoji ob robu visoke planote, od katere se proti jugu širi velika planjava in globoko zarezana dolina reke Takaze, skozi katero se napadalec isto tako odpira pot proti jugu. Stiri deset let so Italijani sanjali o Adui in Aksumu, sedaj imajo oboje in upajo, da bodo imeli še vse več.

Bazilika v Aksumu

Italijanski general Ruggero Santini

uspešni poveljnik prvega italijanskega armadnega zbora v Vzhodni Afriki

V kratkem izide v slovenskem prevodu
**EPOHALNA KNJIGA
ABESINIJA**

Nerešeni problem Afrike.

Cena broš. Din 30.—; vez. Din 40.—.
Naroča se pri založbi »Dom«, Ljubljana.

NEKAJ ZA VSE

Sveti Avguštin poroča o možu, ki se je lahko potil, kadar je sam hotel.
Zezejo je v rdečih krvnih telesih odkril Menghini l. 1746.

Velikost srea in telesna teža sta v nekem določeni razmerju druga do druge. Pri otroku in do telesne teže 40 kg pride na vsak kilogram telesne teže 5 g srčne substance, pri telesni teži od 50 do 90 kg pride na vsak kilogram 4 g srea. 100 kg težak človek ima za vsak kilogram 3 in pol grama srea.

Zenske imajo vrat običajno nezgrajen, a vendar imajo bolj redko vnetja v vratu nego moški.

Abesinija kupuje orožje v Belgiji

Abesinski zastopnik pri Društvu narodov v Zenevi, Tekle Havariate, je prišel te dni v Bruselj, kjer se pogaja za dobavljanje orožja svoji domovini. Ker je zdaj dvignena zapora uvoza orožja v Abesinijo, se je pogodil Havariate z belgijskimi orožarji za večje dobave. Po solbi abesinskega diplomata in generala se italijansko-abesinska vojna lahko zelo zavleče, kajti Abesinija se lahko upira napadalcu 12 do 15 let.

Električna voznja od Bologne do Napolija

Kakor poročajo iz Rima, so bile te dni dovršene zadnje priprave za električno voznjo na progi Rim—Florence V najkrajšem času bo tudi do kraja elektrificirana proga Rim—Napoli tako, da se bodo konec oktobra potniki v Italijo lahko vozili z električnimi vlaki od Bologne do Napolija.

Spominjajte se CMD!

Harar se pripravlja

Vojaki so razigrani, njihovega poveljnika pa tarejo resne skrbi

Korespondent United Press poroča: Hararska pokrajina se je zadnje dni spremenila v pravcato vojno taborišče. V vročem tropem soncu se bliskajo bajoneti in moderno orožje poleg starih vojaških pripomočkov, katerih sijaja danes nihče več ne jemlje resno. Zrak je nasladen s kriki divjih vojščakov, vsepovod odmevajo glasovi korakajočih čet. Harar se pripravlja na sprejem sovražnika. S strahom zre v bitko, ki se morda kmalu začeti tukaj. Na tisoče in tisoče vojakov je že na okupu in se vedno prihajajo novi. Medtem, ko se pripravlja vojska na spopad, pa naklaja domačini na meze tovore in se pripravljajo na odhod čez gore v rdečevitne doline, ki drže proti Addis Abebi.

Med vojščaki vlada velika razigranost. Prepričani so, da bodo sovražnika obvladali. Njih poveljnik guverner Hararja pa misli drugače. Ne dela si prav nobenih iluzij o grozeči nevarnosti. Mirni in prevdarni knezi, ki slovi zaradi svoje inteligence, pripravljajo v svoji belih palači vojaške ukrepe. V nasprotju s svojimi vojniki, ki ne morejo dočakati ognjenega krsta v odprti bitki, meri

abesinske sile z modernimi vojnimi sredstvi Italije, s tanki, mitraljezi in bombami. Njegov načrt je, braniti Harar iz njegove okolice, iz gora in peljati svoje čete v težko dostopne planinske predele, kamor jim ne bo mogla editi z vsemi prilastki moderne tehnike opremljena italijanska vojska.

Ves Harar je na nogah. Kdor se čuti sposobnega za borbo, se uvršča med bojevnike vrste. V vojaških taboriščih praznujejo vsak dan spomin na uspešni vojaški pohod l. 1896. Vojaki vihtijo pri tem svoje meče in puške nad glavami. Z velikanskim navdušenjem sprejemajo sile, ki prinašajo iz Goraheja in Genlogubja novice, da so napravila sovražna letala le malo škode v teh krajih. Vsakovrstne fantastične vesti se porajajo iz tega vzdušja in vojščaki jim verjamejo ter ne vprašajo, če so resnične.

Videl sem tudi skupino mladih muslimanov, prostovoljcev z burnimi in turbulentnimi odpravljalci so se na fronto. Pred odhodom na bojišče so se zbrali v mošeji, nato so odprinili dalje, Abesinija je v sedanjem trenutku pozabila na vse verske razlike med svojim prebivalstvom, rodo, vi stoje sklenjeno za svojim vladarjem.

Boljševiška ura v Moskvi

je idejni posnetek slovite ure na mestni hiši v Pragi, prilagojena pa je današnjemu miljeju rdečega režima

Po triletnem delu je neki sovjetski urar izdelal veliko uro, ki jo bodo postavili nekje na javnem mestu v Moskvi.

Ta ura ima posebno lastnost, da zaigra vsako uro internacionalno, med šestimi in sedmo pa se pokažejo na njenem kazalniku člani sovjetske vlade. Točno ob šestih se pojavi Vorošilov, vojni minister, šest minut pozneje mu sledi komisar Ordžonikidze, šest minut pred sedmo je nastopil zadnji ljudski poverjenik, potem, točno ob sedmih, pa se pokaže z velikim pompom rdečih zarnic in bojevnike muzike »tovariš Stalin«.

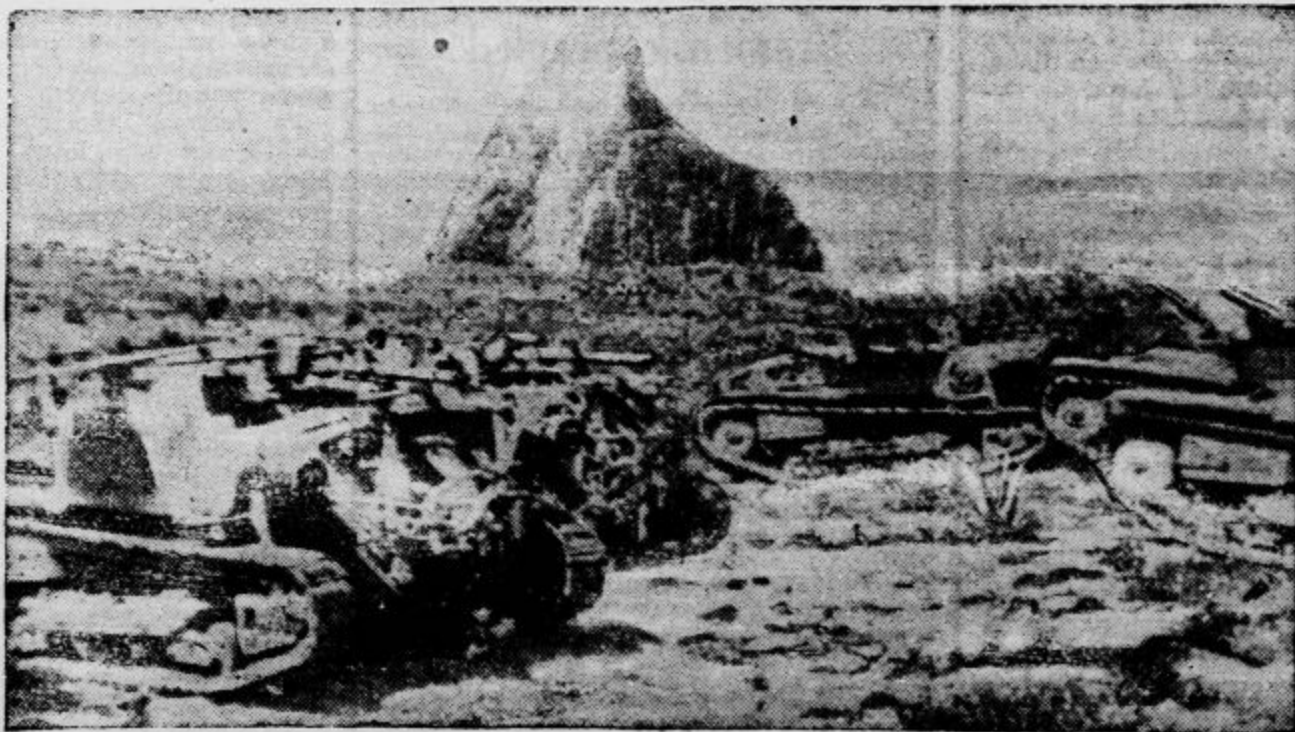
Za vsak primer je urar stvar napravil tako, da se dajo figure z enim prijemom odmontirati in zamenjati z novimi.

Umrl je škof Aksuma

Na Madžarskem je umrl v 88. letu svoje dobe knezoškof Rednai, ki je bil v zadnji dobi svojega življenja titularni škof abesinskega Aksuma.

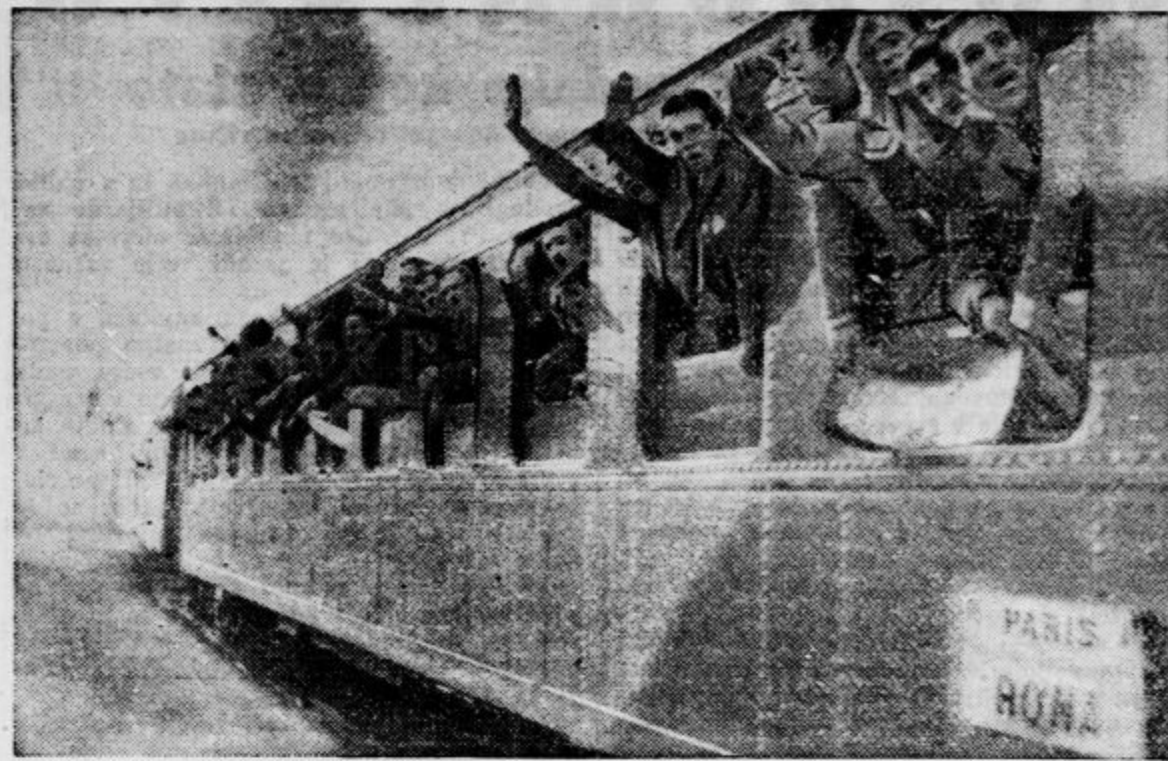
Kupujte domače blago!

Prodiranje moderne vojske v necivilizirani deželi

Lahti tanki italijanske vojske v sektorju pod Aduo po akupaciji mesta

Iz Pariza v Rim in potem v Abesinijo

V Franciji živeti Italijani mlajših letnikov so se odpeljali s po sebnim vlakom v Rim, da jih tam uvrste v vzhodnoafriške legije proti Abesiniji

Eno življenje, dve izdajstvi K odpadu abesinskega rasa Gukse

Kakor smo že poročali, se je 10. t. m. pred sončnim zahodom predal italijanski vojski vodja druge vzhodne tigrenske armade dedžas Gukse. Z njim je prestopilo na italijansko stran tudi njegovo sprenstvo, nekaj sto Abesincev. Gukse se je predal generalu Santiniju in je prosil, naj bi ga uvrstili med italijanske čete, ki se borijo proti vojski cesarja Haile Selassija.

Ras Gukse, ki je s tem zagrešil izdajo nad lastno domovino, je svojega študiral v Zenevi ter je vzdrževal zveze z Italijani že ob času, ko je vladal njegovi domovini pokojni cesar Menelik. V Zenevi se je pečal s kupčijami, zaradi katerih je prišel pod nadzorstvo švicarskih oblasti in tedanji abesinski minister se je moral zaradi njega izpostavljal ter posredovati zanj. Čeprav je imelo ministrov posredovanje v Švici nekaj uspeha, je cesar Menelik odločno zavrnil predlog za pomilostitev izdajalca domovine. Gukse se je vrnil v Abesinijo šele po Menelikovi smrti.

V sedanjih vojni je abesinski cesar postavil Gukse pod nadzorstvo rasa Sežuma posebno zategadelj, ker sta si bila oba nasprotna. Ras Seyum pa je dobro poznal Gukse in mu ni posebno zaupal. Dal mu je pač na razpolago vojaški oddelek, Gukse je porabil prvo priliko, da se je vnovič izneveril svoji domovini. Zatekel se je pod italijansko varstvo, pač zategadelj, ker je morda računal, da ga bodo Italijani podpirali v njegovem stremušču po cesarski kroni. Če oče rasa Gukse je namreč vzdrževal dobre zveze z Italijani, ker je upal, da bo z njih pomočjo dosegel vladarski prestol v Abesiniji. Ras Gukse je pripadal vladarskemu rodu, ki ga je Menelik vrgel s prestola ter je iz užlenosti in zagrenjenosti odpadel že drugič.

Ras Gukse, ki je odpadel od abesinskega cesarja, zbira zdaj v prostovoljnem ujetništvu protiabesinski legijo. Rasa, ki ga diči tudi naslov kneza makalskega, je cesar Haile Selassie zaradi izdaje obsodil na smrt

**Če že nekaj menjate,
menjajte vedno le z
boljšim!**

Ni boljše vode

od RADENSKE!!

Vi lahko pijete tudi petrolej, toda komur je kaj za zdravje, ta bo pil samo

RADENSKO,
ONO S SRCEM!

Drobiž z bojišča

Zastopnik United Presse pri poveljstvu italijanske vojske na severnem bojišču je obiskal Aduo in poročal o neznansko težavnem prodiranju v teh krajih. Na italijanskem ozemlju do reke Mareb je mogel avtomobil z vojnimi poročevalci gladko naprej, v Marabiju pa so morali izstopiti in zasesti vozilo na gošenice. Z njim pa so prišli samo tri kilometre daleč, zadnjih 7 km proti Adui so morali napraviti peš in so pri tem rabili za vsak km pota celo uro hoda.

Po nekaterih obvestilih kanijo Abesinci prestaviti svojo pravo severno armado šele 160 km južno od Adigrata v bližini jezera Aehangue.

Generalu de Bono so izročili zlati ključ mestnih vrat v Aksumu duhovniki v spremstvu koptiškega škofa, ki je prišel z odpotovanjem v velikem ornatu.

Cesta iz Asmare v Aduo

Vojni poročevalci angleškega dnevnika »Morningpost« javlja iz Asmare:

Vozna zveza iz Asmare proti Adui je pravkar dovršena. To je šest do sedem metrov široka cesta, zgrajena povsem po modernih načelih, pripravnata tako za lahke avtomobile kakor tudi za težka vozila. Cesta ima tako trdno podlago, da se po nji z lahko potnikavo voznjo, težko topništvo, avtomobili za prevažanje municije itd. General de Bono si je ogledal cesto minulo nedeljo. Pripeljal se je v avtomobilu tipa Lancia in se je osebno prepričal, da predstavlja ta prometna žila pravcato mojstrovino, tako rekoč vrhunec italijanskih tehnikov za gradnjo cest. Cesta gre tik do vzhoda v Aduo, njena dovršitev pomeni znamenje za začetek druge faze italijanskih vojnih operacij proti Abesiniji. Sedaj je na vrsti zavzetje mesta Makale, ki nima baje več nobene zveze z Addis Abebo.

Hladna jesen že prihaja —

Ko boste izbirali oblačila za jesen, vedite, da boste kupili plašče, suknjiče, površnike, hubertus plašče, dalje obleke in blago za obleke kakor tudi obleke za šolarje najcenejše pri

DRAGO SCHWAB
LJUBLJANA

A NEKDOTA

Dvorni poet kraljice Margarete Valoiske Clement Marot je šetal nekega dne z zelo domišljavim komornikom. Ne da bi na to pazil, je pesnik stopal ob desni strani dvorjanika. Ta se je v nekem trenutku ustavil in je dejal: »Ne morem trpeti, da bi norec stopal ob moji desni strani! — Mene pa to nič ne moti, ga je zavrnil Marot in ga vzel na svojo desno stran.

VSAK DAN ENA

Na vrhu cerkvenega stolpa
»To pa lahko prišedem, da sva bila brez te reči, ko sva startala!«
(«Tidens Tegn»)

Kulturni pregled

Obisk pri Ludviku Kubi

Postenjak od glave do pet. Neumorni delavec in umetnik, ki je vse žrtvoval za svoje delo. Človek čvrste hrbtenice, ki ima malo potrebnih in še manj želja. Značaj, idealist, bela vrana med današnjimi nalomljenimi osebnostmi.

Smatral sem za svojo dolžnost, da napišem teh nekoliko vrst Poznam ga že kakih dvajset let in vedno se mi zdi kakor krmljar, ki vodi svojo ladjo po vzburkanem morju. Ni potrebno živeti, marveč plavati, poje Gabriele d'Annunzio.

Ludvik Kuba ni pričakoval mojega obiska, ko sem ga bil prvič posetil v njegovem ateljeju. Pravkar je slikal neki naročen portret. Kravato zaslužen denar! Potil se je od truda in z rdečimi barvami je dal duška svojemu lojčevemu razpoloženju. Kakor atlet je krilil z umazanimi čopičem: vsaka poteza — udarec s sabljom. Pri delu ga ni motil razgovor. Prepričeval me je, da se slike ne ustvarjajo samo z umom, marveč tudi z mišicami. Za umetnika je velikega pomena, da je zdrav in močan. Govorila sva o tem in onem: o slovanstvu, o politiki, o umetnosti, o književnosti. Pravi mi je, da je življenjsko samo tisto znanje, ki si ga pridobiš iz izkušenj, a ne z učenjem na izust. Delo in vztrajnost sta najboljša učitelja. Vsak neuspel poizkus je nova stopnja do izpolnitve.

— Prijatelj se čudijo moji žilavosti in delavnosti! — je vzkliknil mojster. — Pri znanju, da je moj počitek samo v izpreminjanju dela. Če se naveličam slikanja, se polotim peresa, a ko se mi pero ustavi, sedem za klavir, da se osvežim z glasbo. Prav danes sem zopet harmoniziral neka jugoslovanska popevka.

— Variatio delectat! — sem pripomnil. — Neki kritik mi je očitil, da sem vsestranski in da je to napačno. Težko mi je pač priznati, da sem enako dober slikar, pisatelj in skladatelj. En Kuba in tri umetnosti — nak, to mu ne gre v glavo; tojše bi bilo, če bi bila ena umetnost in trije Kubi! Ha, ha, ha! Ta dovtip ni duhovit, a je resničen. Od tega napada dalje namenoma pustim v sleherni svoji knjigi nekoliko napak, da imajo kaj veselja in zadovoljstva tudi gospodje recenzenti. Toda če povem po pravici: za njihove sodbe mi je kaj malo. Ustvarjam, kar čutim, da imam kaj povedati, zato uravnotežim demone, ki mi rohne v notranjosti. In da pozabim na minljivost in na žalostno usodo vsakega človeka, zlasti umetnika.

Izpila sva kozarec rožnega vina, nato pa mi je začel podrobneje razkazovati svoje slike in sipati iz rokava dovpite na račun kritikov. Potlej je dejal:

— Vprašate me, kdaj sem se rodil? Brž po neki vojni, v kateri so Nemci naklestili Avstrijo. Nemara sem bil prav zaradi tega tako nenavaden, pameten in vesel deček? Ni me sram sposobnosti, ki se jih zavadam. Zakaj ne bi bil iskren? Baval sem se z risanjem in z glasbo. Učitelj ljudske šole mi je bil prvi maestro. Igral sem na klavirju, orglah in gosli. Pihal sem vse mogoče klarinete, fagote, angleške rogeve in flaute. Poleg tega sem tudi risal, polin se bavil z literaturo. Požiral sem knjige in se navduševal za pesmi. Sanjaril sem o de-

janjih in slavi. To svoje mladostno navdušenje sem pozneje drago plačeval. In vendar, če bi se bil po kakšni sreči ali nesreči še enkrat rodil, bi mi hudič zopet vsilil v roko pero in čopič. Est deus in nobis.

— Toda ta izpoved vas ne zanima. Rajši bi izvedeli, kakšnemu poklicu sem se posvetil. Bil sem akademik, učitelj, izdajatelj, popotnik, bohem in trpin, ki se ušoda u se i u svoje kljusec. Prepotoval sem Balkan, Poljsko, Rusijo, Nemčijo, Francijo in Svico. Zivel sem na Dunaju, v Parizu in v Monakovem. Družil sem se z različnimi modrijani, umetniki, pesniki in postopajo, a nikdar nisem pozabil svojega rojstnega kraja — Podjebrdov. Tu so mi korenine in po teh koreninah sem to, kar sem. Moj patriotizem je regionalen, toda iskren in globok. In prav zaradi tega, ker tolikanj ljubim svoj domači kraj, ljubim ne samo Slované, marveč tudi vso Evropo z Ameriko, Azijo in Afriko. Obilen privesek, kaj ne? Toda — moje srce je široko. Mislim, da je sleherni ljutezen splošna, ne pa posamična. Pravo čustvo objema vse ljudi in vse dele sveta, prav kakor svetloba obseva uboge in močne, planine in močvirja. Tudi v najmanjši kali so zaobsežene rastline in stebila: prav tako v iskrenem čustvovanju ni prostora za meje, ki ločijo človeka od človeka, deželo od dežele, ker to čustvovanje vsebuje vse možnosti.

— Postranskega pomena je, da sem objavljal češke, moravske, slovaške, poljske, lužiške, ruske in jugoslovanske popevke; takisto ni važno, da sem izdelal več knjig o narodni glasbi, o Makedoniji, Stari Srbiji in Dalmaciji, dalje, da sem spisal stotine članov v raznih slovenskih, francoskih in nemških listih in naslikal celo galerijo krajin, portretov in risb. Poglavitno je, da sem se trudil, delal, prizadeval si, da z idealizmom premagam demone zanikanja in jalovih dvomov. Nikdar nisem omahnil, vedno sem veroval v življenje. Nič zato, da sem bil neštokrat razočaran. Trpel sem in s trpljenjem odkupil svoje stvaritve. Skušal sem z dobrim vzgledom opogumiti šibke in omahljive.

— In sedaj glejte in sodite: tule so moje slike. Niso moderne, a so solidno naslikane, večje komponirane, z znanjem risane. Tudi kolorit ni slab. Glejte, kako blešče barve okoli glave tistega dečka, ki ga hrani mati! Ali vam morda bolj ugajajo tiste trgi v Podjebrdih in Krumlovu? Polni so zraka in razpoloženja. Nekatera platna so naslikana preveč realistično, n. pr. Zenski model. Očitno je, da so bili tudi Nemci moji učitelji. Toda počasi sem se otrešal vplivov Leibla in Putza ter našel svojo pot. Kakršnokoli sem že — svoj sem! Komur ugajam, naj me hvali, komur ne, naj me graja. Sicer pa: v umetnosti je vse reč okusa, prav kakor v ljubezni. Nekaterim ženskam prijavljam udarce, drugim poljubi. Nekateri kritiki hvalijo Rembrandta, drugi surrealiste. Kdo naj prisili ljudi, da bi vsi enako mislili? Če so moje dela dobra, ne bodo propadla, pa najsi jih še tako graja kakšen akrobata peresa. Ako so slaba, pa jih ne bo rešila niti hvala najslavnejših kritikov.

Tako je dejal mojster Ludvik Kuba. Božo Lovrič (Praga).

Zapiski

Razstava Franceta Kralja v Ljubljani. Kar izven iz umetniških krogov, bo g. prof. France Kralj otvoril svojo umetnostno razstavo v soboto 19. t. m. zvečer. Ker je priznani umetnik že precej časa ustvarjal javnosti še neznane umetnine, bo zelo zanimiv pregled njegovih najnovejših del.

»Slovenska« je naslov cikla pesmi Dejanke Maksimovič v najnovejšem zvezku (4.) »Srpskega književnega glasnika«. V pesmi »Oreole« pravi pesnica:

Uvek kad se otud vratim
puna sam neba i leta.
Sve što doživim zlatim,
sve što pogledam procveta.
Na pesmu sve na meni seča:
i govor i hod zaneti:
čas se čini da me sreča
prati, čas da bi mi preli...

V pesmi »Sveto jutro« srečuje pesnica sence Cankarjeve matere, Primčeve Julije, Gregorčiča in Murma. V istem zvezku Glasnika je poleg proze Angjelika Krstića in Milana Vukasovića izšla studija Dušana Stojanovića o ruskim filozofu Vladimiru Solovjevu. Dr. Miloš Gjurić razpravlja o etiki v Sofoklejevem »Ajantju«. Komentirajo se beneške impresije Stanislava Vinaverja (»Konačna Venecija«).

Iz nove literature o T. G. Masaryku. Zložba »Orbis« v Pragi je pravkar izšla v novo opremljeni brošuri glasnostno

predavanje, ki ga je imel ob proslavi 85-letnice T. G. Masaryka profesor filozofije na praški nemški univerzi dr. Emil Utitz. Piese uravnavane vredne knjige »Die Sendung der Philosophie in unserer Zeit« uravnava v tem predavanju T. G. Masaryka kot ljudskega vzgojitelja (»Masaryk als Volkslehrer«). Pojem je zelo širok in prof. Utitz mu daje velik pomen. V uvodu svojega predavanja razglablja Masarykov odnos do Platona, tega korenito idealističnega filozofa. Danes, ko skušajo zastopniki materialistične filozofije naslikati idealiste kot življenju in stvarnim problemom odtujene mislece, je vredna zabeležba Utitzeva trditve: »Nihče ni bil bližji življenju kakor utemeljitelj idealizma, t. j. Platon. In idealist Platon stoji na izhodišču Masarykove filozofije. Tudi to kaže, kako zelo se njegovi nauki naslanjajo na plemenito zapadnjaško tradicijo in kako globoko je utemeljeno njegovo evropsko. Tu so tudi korenine Masarykovega temeljnega nauka, humanitete. Pod njo razume »simpatije in respekt« slehernega človeka nasproti drugemu človeku, ki priznanje človeške individualnosti. Zgodeno, vendar pa z bleščajočo potezami kaže Masarykovo v življenje pretvorjeno, narodno in človeštvu namenjeno filozofijo in postavlja Masaryka za vzor političnega voditelja. — Zložba »Orbis« je tiskotipno izšla v nemškem prevodu zbir-

ko anekdotično Masaryka z naslovom »T. G. Masaryk unter Menschen«. O tej zbirki smo pisali v »Jutru« že ob priliki izdaje češkega izvirnika. Sedaj je postala dostopna tudi onim, ki ne razumejo češki. Anekdote kajkratno ostreje osvetle neko osebnost, kakor pa prodorna studija, ker pokažejo njem čisti človeški značaj. »Drobnja fakta«, ki jih je tolikanj cenil H. Taine, so značilna tudi za Masaryka. In tako so zbirka anekdot, prav za prav večidel resničnih drobnih prigod, uvrščena tudi v tej izdaji med dokumente o velikem prezidentu in mislecu evropskega formata.

Antonia Zischke reportažo »Abessinija« je pravkar izdala v srbskem prevodu Bogdana Bibijca založba »Kosmos« v Beogradu.

O novem romanu Louisa Adamića »Grandson« poročajo v pravkar izšlem zvezku »Srpskega književnega glasnika« M. P. Roman je izšel pri Harper and Brothers Publisher v New Yorku in

London in ima svojih nasledov, del »Story of American Lives«. Tu v njem se bavi Adamić z usodo slovenskih izselencev. Njegov glavni junak je Slovenec Peter Gale. Roman se zavzema za popolno amerikanizacijo naših ljudi. Prvo pokolenje izselencev stoji spoštljivo ob strani. Drugo je že pogumnejše in daje svojim imenom angleško zvočnost. Tretje pokolenje pa že čuti potrebo popolnega prehoda. V okviru tega izseljenškega problema opisuje Adamić Ameriko v njenem sodanem razkvašenem, iznemirjenem stanju. O samem romanu sodi beograjski kritik, da se ta snovi del slovensko-ameriških Rongon-Maquarov čita prav gladko. V njem je nešteto naglo in kratko formaliziranih mest, spisan je do neke mere v headlines in z zadnjim hitrostjo. Njima psihološkega poglobljanja in čuti se nekaj videz reportaže. S svojim spisom je Adamić, kakor pristavlja M. P., postavil strašno zoper ptice preveč tehnične civilizacije.

pa čista nastopali gđ. Iglitva in gospodiča Smerkoljeva. Premiera bo izven abonmaja.

Sentjakobsko gledališče

Začetek ob 20.15 uri

Sobota, 19. t. m. »Legionarije«
Nedelja, 20. t. m. »Legionarije«.

Mariborsko gledališče

Četrtek, 17. oktobra ob 20. uri »T. Hufsch«
Red. A.

Petek, 18. oktobra. Zaprt.

Prihodnja premiera bo v najkrajšem času. To je češkega pisatelja Wernerja komedija »Medvedji ples«, prav učinkovit, z velikim poznavanjem odrske tehnike pisan komad, ki bo zelo zabaval. Režira J. Kovič, nastopi ves odrski ansambel.

RADIO

Izveček iz programov

Četrtek, 17. oktobra.

Ljubljana 12: Eksotični napravi na ploščah. — 12.45: Vreme, poročila. — 13: Čas, obvestila. — 13.15: Harmonisti pojo na ploščah. — 14: Vreme, borza. — 14.15: Glasbeni kontrasti (Radio orkester). — 14.30: Slovensčina za Slovence (dr. R. Kolarik). — 19: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19.30: Nac. ura. — 20: Prenos koncerta Brandlova tria iz Hubadove dvorane. — 22: Čas, poročila, vreme, spored. — 22.15: Plesna godba, poje g. Mirko Premrl s spremljevanjem jazz.

Beograd, 17: Klavirski koncert. — 20: Arie. — 20.30: Koncert godbe kraljeve garde. — 22.45: Plošče. — Zagreb 12.10: Plošče. — 17.15: Iz oper in operet. — 20: Prenos iz Beograda. — 22.15: Orkester mandolin in kitar. — Praga 19.50: Komorni koncert. — 20.30: Zvočna igra. — 22.15: Feljton s ploščami. — Varšava 20: Citre. — 20.15: Mikrofon zasleduje jelene v gozdu. — 21.35: Poljske pesmi. — 22: Komorna glasba. — 22.35: Plošče. — Dunaj 12: Orkester 16.05: Plošče. — 17.30: Koncertna ura. — 19.20: Pojoče komičarke. — 20: Voralberške slike. — 22.10: Koncert orkestra. — 23.45: Ples. — Berlin 20.10: Godba na pihala. — 20.50: Orgelski koncert. — 21: Chopinov spominski večer. — 22.30: Orkester. München 19: Pesmi. — 20.10: Vojaški večer. — 23: Münchenski skladatelji. — Stuttgart 20.10: Simfonični koncert. — 21.30: Fantazije o starem bakrorezu. — 22.30: Prenos iz Berlina. — 24: Nočni koncert. — Rim 17.05: Vokalni in instrumentalni koncert. — 20.50: Verdijeva opera »Nabucco«.

Petek, 18. oktobra.

Ljubljana 11: Solska ura: Moja pot na Lovčen (Marjan Tratar). — 12: Slovenski narodni napravi na ploščah. — 12.45: Vreme, poročila. — 13: Čas, obvestila. — 13.15: Pojoča žaga, izvaja g. Muser s spremljevanjem Radio orkestra. — 14: Vreme, borza. — 18: Zenska ura. — 18.20: Mlada grla — tu in tam (plošče). — 18.40: O zaščiti upnikov (dr. Voršič). — 19: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19.30: Nac. ura: Zenska volilna pravica (dr. Fini Grossman). — 20: Vodnikov večer: Koncert Radio orkestra, uvodna beseda, pevski koncert »Sloga«. — 21.20: Harmonika in orgle, gg. Stanko in Pišek. — 22: Čas, vreme, poročila, spored. — 22.15: Brahms: Orgski plesi (klavir Stirično) izvaja Seifert in Krasovec Silva. Beograd 16: Pesmi. — 16.30: Plošče. — 20: Prenos iz Zagreba. — 21.10: Narodne pesmi z orkestrom. — 22.30: Plošče. — Zagreb 12.10: Jugoslovanska glasba. — 17.15: Godalni kvartet. — 20: Komorni koncert. — 21: Pesmi. — 21.30: Orgle. — 22.15: Plesna glasba. — Praga 19.10: Kabaret. — 20: Orkestralni koncert. — 20.50: Operna glasba. — 21.35: Violinski koncert. — 22.15: Plošče. — Varšava 20: O mraku (zvočne slike). — 21.05: Simfonični koncert. — 23.30: Ples. — Dunaj 12: Orkester. — 16.05: Plošče. — 17.10: Sonate. — 19.30: Laha glasba. — 21.20: Čelo in orkester. — 22.10: Kantata. — 23.35: Plošče. — Berlin 19: Koncert orkestra. — 20.15: Mešan program. — 21: Orkestralni in zborovski koncert. — 23: Iz Stuttgarta. — München 19: Zivalstvo v glasbi. — 20.15: Iz Berlina. — 21: Koncert orkestra in solistov. — 22.30: Jesenske slike. — 23.30: Iz Stuttgarta. — Stuttgart 19.15: Prenos iz Berlina. — 21: Iz Puccinijevih oper. — 22.30: Koncert orkestra in solistov. — 24: Operna glasba. — Rim 17.05: Laha glasba. — 20.50: Mešan glasbeni program.

Vsak naročnik je zavarovan za 10.000 Din

Bičanje je skoraj istovetno s smrtno obsodbo. Pa tudi, kdor je obsojen v ječo, lahko pogine od gladi, če nima svojcev ali prijateljev, ki bi mu skrbeli za hrano.

Pravico v manjših sporih krojijo največ ljudski razsodniki. Pravičarja zvečeta cesta svojega belega oblachla, ustavita na kosti kakega častiljivega moža, ki naj odloči njun spor. Ali pa gresta pred vsakega starešina. Pravico navadno doseže tisti, ki lahko prišeže: »Ba Mendicki! Pri Menliku. To je huda prisega in kdor jo izreče po krivem, zapade bridki kazni.

Zanimiva je preiskava zaradi kake tatvine v abesinski vasi. Zabanije, kakor se imenujejo orožniki, bosi in samo s puško oboroženi, izženejo vse prebivalstvo s kraja, kozami in kokoši vred iz vasi na planjavo. Pod drevesom sedi vsaki starešina in se pridno gosti. Ob njem čaka tožnik. Ljudi žede sonce, ki je hujše kakor v Sahari, glad se oglašja. Dolgočasne ure so vedno neznošne. Če bi orožniki pretepalj osumljenca, ne bi zadeli pravega, mišice ga ne bi izdel. Po dolgih urah je pa nejevolja vendar tolikšna, da se gotovo najde izdajalec, ki šepne, kdo je kradel. Če pa je samo nekaj ljudi osumljenih in jih je treba prisiliti k priznanju, zadostuje mnogo milejša »metoda s kruhom«. Razsodnik ali vsaki starešina da speč kruh iz prosa in ga razreže v toliko kosov, kolikor je osumljenec. Ko začne moliti prisego, morajo osumljenci kruh pogoltati. Se noben krivec ni zmogel tega. Usta se mu osušijo, kruh ne more v grlo, takšen je njegov strah, da ne bi njegov rod zaradi krive prisige rodil črnih psov namesto junakov. Ob takem sodstvu je precej jasnou, da v Abesiniji ni težko biti ministar za pravosodje.

Smrt v vosku in svili

Abesinsko pravosodje: oko za oko, zob za zob!

Prof. Marcel Graule je lani izdal v Parizu knjigo »Človeške plemenice« (Les flammes d'hommes). V njej opisuje med drugim eno najstrahotnejših smrtnih kazni, ki ji je sam bil priča v Abesiniji. (Zgodbeke navaja tudi sloviti reporter Zischka v svoji knjigi o Abesiniji).

Ras Hailu je bil do 1932 najmočnejši vazal cesarja Haile Selasija. Vladal je v pokrajini Godžam, ki je trikrat večja kakor Belgija. Bil je velik čudak, pravcati ideal etnografov. Nekoč je v Parizu pri juvelirju pokupil celo izložbo V Džibutiju mu je ugajal vlačilec, pa ga je takoj kupil in ga dal razloženega prenesti čez doline in gore k jezeru Tsani, za kar je vpregel 4000 svojih podložnikov in 600 mežgov. Nad leto dni so se mučili z nesrečnim vlačilcem, medtem pa je ras Hailu izgubil veselje zanj — in vsi sestavi del vlačilca so obležali nekje v planinah. Iz zelezja zdaj knjejo sulice in meče. Kadar je ras Hailu prišel obiskat cesarja, ga je srečeval v Addis Abebo armada 6000 vojšakov, cesar Haile Selasi sicer ni rad videl, pač pa je bil čarod za takega rasa hudo navdušen. Sila bogat, bogatejši, od cesarja, ker je Godžam najbogatejša pokrajina Abesinije je imel ras Hailu v Debi-Madij dvor kjer je bilo življenje kakor v orientalski pravljici: 500 pavez je moralo opravljati vedno eden in isti okret pri postrežbi. Telesna straža 4000 zbranih vojšakov je bila okrašena z levjo dlako in

odeta s plašči iz panterjevih kož. 187 duhovnov je dnevno prebiral s kraljem stare psalme.

Leta 1929. se je vendar zgodilo, da je nepromišljen atentator dvignil roko nad mogočnega rasa. Hailu je ostal zdrav, atentatorja so prijeli. In čeprav je bil samo kralj, je Hailu dal zločinca obsoditi na smrt v svili, na kazni, ki je sicer določena samo za morilce cesarja. K izvršitvi te prastare abesinske grozovitosti je ras Hailu na lokav način privabil tudi belce, med njimi Marcela Graule, vodjo francoske etnografske ekspedicije. Grauleov spremljevalec se je pri prizorih onesvestil, a velika množica je navdušena sledila ceremoniji in z vsem zadovoljstvom potrjevala, da Afričan kakor Azijcu povsem nedostaja čut usmiljenja, sočutja.

V velikem kotlu so raztopili mnogo voska, kateremu so primestali precej mahu. V vosku so namočili številne zavojc fine svile, da se je preplojila z njim. Evnuhi so potem slekli zločinca in ga vrhli na vroči pepel, da se je dobro pregrel. Potem so ga začeli ovijati s preplojeno svilo in so ga po vsem telesu ovijali tako dolgo, dokler ni bil kakor mumija, ki so ji samo oči z nosom kukale na dan. Mož se je lahko premikal. Ko so ga dovedli na trg pred kraljevo palačo, je bil podoben srednjeveškemu vitezu v beli opravi. Pred kraljevim prestolom so naložili cedrovino na ogenj. Prijeten vonj se je razširil z dimom. Pred ognjem so postavili obsojenca in množica se

ga je lahko nagledala. Ko pa je bilo priklovanje na vžiku, je ras Hailu malomarno zamahnil z desnico. Z enim samim sunkom svojih komolcev sta dva orjaška črnca pahnila obsojenca v ogenj.

Mrtvaška tišina je zavladala na prostornem trgu. Čulo se je sam. Kako je zaprasketal ogenj, ko je nesrečnik padel na gorča drva. Težko se je vzravnil, v obupni grozi se je ogledal, kako bi se rešil ognja, toda v širokem krogu so stali kraljevi najboljši vojščaki iz garde, vsakega izmed njih je krasilo petnajst možkih trofej (deli telesa, ki jih divjaki odrežejo umorjenemu sovražniku). Vsak od teh vojščakov je najmanj že 10 levov podrl s sulico in se boril s sloni in nosorogi na življenje in smrt. In poleg teh stasitih vojščakov je stalo osem lepih kraljevih ljubljencev in tudi ti so držali svoje sulice naperjene na obsojenca. Čim je hotel planiti iz ognja, so ga z ostrimi konicami svojih sulic poravnali nazaj. Obupanec je začel poskakovati višje, vedno višje. In vpij je, da je šlo skozi ušesa in po dolini. Mali modri plamenčki so bolj in bolj objemali svilo. In ko so vojščaki s sulicami navduševali mučenika, naj le junaksko vztraja, so tisoči gledalcev poželjivo motrili živo baklo in skoro z naslado opazovali, poskakovanje, poslušali vpitje in vohali, kako se v ozračju širi vonj medu in voska. Potem je začel dišati, kakor če zažiga sladkor. Potem nekaj časa kakor v cerkvi ob kadilu in svečah, naposled pa kakor pri veliki abesinski pojedinji, kjer pečejo vole na raznju.

Mučenec je zdajci zagorel svetlo. Pet metrov visoko so se dvigali plameni. Vojščake okrog njega je obla škrlatna vlaga. V daljavi so se oglašali psi, glasneje, vedno glasneje, čimboli se je širil vonj pečenega mesa. Slednjič se je povzočenec zgrudil v plamenih kakor snop. Vojščaki so umaknili sulice, ki so jih prevzeli njihovi služabniki. Ras Hailu se je vrnil v svoj razkošni dvor, pravici je bilo zadosteno.

Se celo vrsto sličnih grehov je zagrešil ras Hailu in si nakopal česa večje sovraštvo. Slednjič ga je dal Haile Selasi ujeti in kot kralja ukleniti v zlate verige. Kot zaratnik je bil obsojen na smrt, slednjič pa pomilosten na dosmrtno ječo na nekem otoku jezera Zuali, kar pa seveda ni nikakoli milost. Na tem jezeru ni rešitve pred nešteti boleznimi, odtodni zapor so obupne srednjeveške luknje.

glasneje, čimboli se je širil vonj pečenega mesa. Slednjič se je povzočenec zgrudil v plamenih kakor snop. Vojščaki so umaknili sulice, ki so jih prevzeli njihovi služabniki. Ras Hailu se je vrnil v svoj razkošni dvor, pravici je bilo zadosteno.

Se celo vrsto sličnih grehov je zagrešil ras Hailu in si nakopal česa večje sovraštvo. Slednjič ga je dal Haile Selasi ujeti in kot kralja ukleniti v zlate verige. Kot zaratnik je bil obsojen na smrt, slednjič pa pomilosten na dosmrtno ječo na nekem otoku jezera Zuali, kar pa seveda ni nikakoli milost. Na tem jezeru ni rešitve pred nešteti boleznimi, odtodni zapor so obupne srednjeveške luknje.

Pravosodje v Abesiniji še vedno stoni le na starem svetopisemskem načelu: oko za oko, zob za zob. Tega tudi cesar Haile Selasi ne more spreminiti. Kdor zagreši tatvino, mu odedajo roko, kdor koga ubije, sam zapade smrti. Čisto vseno je, ali je smrt nastopila po naklepu ali po naključju. In ker mora biti kaznen prav takšen, kakoršen je bil greh, je dal Haile Selasi v Addis Abebi postaviti posebno hišo, kjer se izvršujejo smrtni kazni. Na stojalih so že pritrjene puške in samokresi Sorodnik ubitega. Ki ima pravico do maščevanja, strelja najprej na slamnatega moža, dokler ne zadene prav tja kamor je bil zadet pokojni. Ko je orožje naravnano, postavijo obsojenca namesto slamnatega moža, sorodnik sproži in maščevanje je opravljeno.

Teda ni več, da bi zločinca bičali na trgu. Vsekarer pa jih še pretepaajo v kaznilnici in sicer z biči iz konjske žime. Udarci so tako hudi, da obsojenca trgajo kožo.

H. E. Werner:

Mr. Thorsten hoče boj!

Buzz se je komaj premagal, da ni zmagovalno zavrisnil. Jaffé — to ime je bil središči Thorsten ga je bil omenil — in tudi zveza mu je bila zdaj jasna.

Monika Grabbejeva je bila v službi pri konkurenci Kemičnega trasta, in dr. Kammler je bil njen zaročenec — če to ni bilo zanimivo!

V veliko začudenje stare gospe se je obrnil in zdirjal po stopnicah. Ali mu bo Thorsten hvaležen za to novico!

★

Ze v tretje je bil Wessentin nestrno potrkal na vrata Reginine sobe. Toda nihče se ni oglašil. Čedalje večji nemir se je zrcalil na njegovem obrazu. Mož v sprejemni pisarni mu je bil izrečno zatrdil, da mora biti Regina v hotelu. In zdaj —

Natakar je prišel mimo. Ko je spoznal Wessentina, se je vlnudno nasmehnil: »Miss Thorsten je v sobi svojega očeta!»

Tajnik je poln upanja vzdignil oči: »Torej se je Mr. Thorsten vrnil?»

«Ne —» je obotavljaje se odvrnil natak. »Kolikor vem, je gospodična sama.»

«A, tako — prav!»

Počasi je stopal po hodniku, dokler ni prišel k vratom Thorstenove sobe. Tam je potrkal.

«Noter!» je začul Reginin glas. Hitro je ustregel pozivu.

Regina je sedela za pisalno mizo. Ko je zagledala Wessentina, je s pritajenim vzklikom poskočila in mu planila naproti.

«Vendar že — Günter, vendar že! Kako sem vas čakala! Ali mi prinašate novico o očetu?»

Njene oči so mu tesnobno in vprašujoče begale po obrazu. Nato je pa opazila njegovo potrto in spoznala, da nima česa pričakovati.

vati. «Strašno!» je zastokala. «Nekaj ur že sedim tu pri telefonu in čakam poročil — pa nič — nič!»

S skrčenimi ustnicami je zastrel v tla, jo kakor v pozabi prijel za roko in jo stisnil: «Pravkar prihajam s policije, Regina. Tam mislijo, da je padel vaš oče svojim nasprotnikom v roke in da ga imajo ujetega, ker hočejo s tem vplivati nanj.»

«Vem», je v obupu pokimala. «Doktor Fabricius je bil tukaj in mi je vse povedal — tudi zastran suma, ki so ga izprva menda imeli proti vam — a saj sem vedela, da ne morete biti v nobeni zvezi s tem podlim zločinom!»

Za trenutek mu je kakor senca izpreletelo obraz, a potem je tudi to minilo, in prepaden je vprašal: «Ali ste govorili s policijo? Nemara da so med tem že kaj zvedeli o očetu.»

«Ne, nič ne vedo. Pred petimi minutami sem govorila s komisarjem, ki ste imeli tudi vi opravka z njim. Zatrđil mi je, da vneto iščejo ugrabljenca — da pa ni doslej niti najmanjšega sledu o njem — in za zdaj tudi upanja ne, da bi ga našli.»

«Ne smete obupati, Regina», jo je potolažil. «Komisarju sem vse povedal — tudi snočnji pripetljaj. Povedal sem mu ime moža, ki mora biti vsekakor v zvezi s tem novim zločinom.»

«Jafféjevo ime?»

Odločno je prikimala.

Trkanje na vrata je pretrgalo malodušni molk, ki je visel nad njima. Takoj nato je stopila Gloria Garronova v sobo. Drugače toli somerne črte njenega obraza so bile videti kakor razdejane. Črne sence so ji ležale pod vročično žarečimi očmi. Bolesten, posiljen smehljaj je postavljaj samega sebe na laž.

«Ne zamerita, da motim —» je izpregovorila in pogledala najprej Regino, nato pa Wessentina. «Slišala sem glasove pa sem mislila — ali veste kaj novega o Douglasu Thorstenu?» Skeleča skrb je skoraj krikoma planila iz nje.

«Ne», je z mrtvim glasom odvrnil Wessentin.

«Žal mi je.» Gloria si je trudno potegnila z roko po čelu. Nato se je počasi obrnila: «Prosim, sporočite mi, če bi kaj zvedeli.»

Z negotovimi koraki je krenila proti vratom. Ko jih je odprla, je malo manjkalo, da ni trčila v Fabriciusa.

«Dobro dan, Miss Garronova», jo je hlastno pozdravil, nato pa z iztegnjenimi rokami pohitel k Wessentinu: «Bog bodi zahvaljen, da ste spet tu! Ali se je zmota policije pojasnila?»

«Nesporazum je bil.»

«Saj sem vedel! A povejte mi — ali je že znano...»

Stavka ni dokončal. Pogled v prepadene obraze onih treh mu je bil odgovor na neizgovorjeno vprašanje.

«Torej še vedno nič.» Zastokal je in se spustil v najbližji naslanjač. «Potem je jasno, da Thorstena s silo zadržujejo!»

«O tem nisem dvomil», je pokimal Wessentin. «Samo — kdo?»

«Njegovi nasprotniki.» Fabricius je nedoločno skomignil z rameni.

Tajnik je strmel v tla. «Strašno je, da sedi človek tu in mu ne more pomagati! Če bi vsaj imeli senčico dokaza zoper tega Francoza.»

«Jafféja mislite?» Doktor je zazibal glavo. «Če stoji za vsem tem on, tedaj ga ne bo lahko ugnati v kozji rog! Lisjak je! Poznam tega človeka!»

«Če bi imeli dokaze», je tiho ponovil Wessentin.

Fabricius je zmajal z glavo. «Če bi imeli Thorstena, morate reči. Potem bi imeli vse, kar potrebujemo, da storimo njegove nasprotnike neškodljive!»

«Ali res ni nobene možnosti, da bi bil Thorsten kje na varnem?» se je oglašila Gloria.

«To je izključeno, milostiva.» Doktorjev odločni mahljaj z roko izbrisal poslednji up. «Pomislite: policija je povprašala na vseh reševalnih postajah in po vseh bolnišnicah ter razposlala Thorstenov opis na vse strani — a zaman! O tem niti ne govorim, da sem takšni tudi sam poizvedoval! Ne, sprijazniti se moramo z mislijo, da...»

Rezko zvonjenje telefona mu je seglo v besedo. Vsi štirje so se nehote zdrznili.

CENE MALIM OGLASOM

Do 50 par za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za šifro ali dajanje naslovov plačajo oni, ki iščejo službo. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 12.—. Dopisi in ženitve se zaračunajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.—. Vsi ostali oglasi se zaračunajo po Din 1.— za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 17.—.

Mali oglasi

Ponudbam na šifre ne prilagajte znamk! Le, če zahtevate od Oglasnega oddelka »Jutra« odgovor, priložite **Din 3.— v znamkah**

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vpsolati v pismu obenem z naročilom, ali pa po poštni položnici na čekovni račun, Ljubljana št. 11.842, sicer se zaračuna k zgoraj navedenim pristojbinam še manipulacijska pristojbina Din 5.—.

Vsa naročila in vprašanja, tičeča se malih oglasov, je naslavljanjati na: Oglasni oddelček »Jutra«, Ljubljana.

Kampakam?

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Ia Portugalko

založeno pristno, ugodno, nudi Belokranjska — klet Ljubljana VII. Gasilska u. 8. 23847-18

Službo dobi

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Prekajevskega

pomočnika kateri je vreden na »Hltz« in vajenca za mesarsko obrt sprejemam Naslov v podr. Jutra Maribor. 23170-1

Pomočnice in učenke

šle modni salon. Naslov v vseh posl. Jutra. 23160-1

Podjetje

dokazano dobitkono se radi družinskih razmer ugodno prod. Potrebno Din 40.000. Ponudbe na »Prosta obzra« na ogl. odd. Jutra. 23163-1

Službe išče

Vsak beseda 50 par, davek 5 Din, za dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 12 Din.

Pridno, čedno dekle

ki je vajena dela in bi bila pomoč gospodinj. Zeli službo pri dobri gospodinj. pri kateri bi lahko služba bila stalna. Naslov naj se pusti v oglasnem oddelku Jutra. 23001-2

Šivilja

za izrečno samo belo perilo (sila Jozefinuma) gre šivati na dom. Helena Dovjak, Delavski dom soba št. 7. Gosposvetska c. Ljubljana. 23090-2

Korespondent

v več jezikih, perfektno knjigovodja — bilancist popolnoma samostojna moč. Išče primerne mesto. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Samo stojem 93-19«. 22929-2

G. Th. Rotman:

Življenje Jakca Takca

72

V tihi podstrešni sobici se je oglašila Jakcu vest in sklenil je, da popravi svojo nerodnost. Našel je nekaj starih slik in hotel z njimi okrasiti stene. Ker je bil v sobici tudi očetov zabojček za orodje, je kmalu vtihtil kladivo in zabijal v steno najdaljši žebelj, ki ga je našel.

Samostojna

kuharka, večja 3 letov, z vsakotnim spricemali želi službo pri delegatu ali pri drugi boljši družini. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Slovenka« 23165-2

Brivski pomočnik

bubistuer dober in soliden 32 let star vojašine prost išče mesto. Ponudbe prosil na Dragutin Cvetički Samobor. 23160-2

Dajenci (ke)

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Učenca

sprejme delikatezna in špecijerka trgovina. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Pripraven fant« 23058-44

Brivski vajenec

z letno učno dobo želi nadaljevati učenje. Naslov v vseh posl. Jutra. 23130-44

Frizersko vajenico

iščem za prvo vrsto frizerski salon v Splitu z vso oskrbo. Vračski salon »Veno« Gradisce 4. 23150-44

Pridelki

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Kislo zelje

repa, novo, prvotno in cele glave za sarme v sod. škib dobavlja po brezkonkurenčni ceni Gustav Erklavec Ljubljana, Kodoljevo 10, telefon 25-91. 240-33

Domač odbran gorenjski krompir

po Din 72.— 100 kg oddaja vsako množico trvdka A. Volk, Ljubljana, Recljeva 54. 23045-33

Gobe

suhe kupuje inozemska firma. Ponudbe s ceno in količino pod »Izvoz« na podr. Jutra, Celje. 23073-33

Pouk

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Italijansčino

počuje visokošolska absolventinja italijanske gimnazije. Telefon 21-18 ali 37-33. 23134-4

Francoščino

in nemščino redno poučuje (na pripravi) izpitelj Aneta Potončnik, strokovno diplomirana. Veletna uspešna učna praksa. — Cena zmerna. — Beethovnova ul. 16. visoko priliježe v sredi. 23042-4

Kolesa

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Rabljena kolesa

ugodno kupite pri »Prost« (nasprodi kritičnega corkov). 23145-11

Damsko kolo

malo rabljeno poceni na prodaj. Nova trgovina Tyrševa 36. 23147-11

Živali

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Papiga

zelenorumenka je ušla. Kdor bi jo našel naj jo odda proti nagradi. Knafeljeva 7. Hoče. 23133-37

Pohištvo

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Samsko spalnico

malo rabljeno poceni prodam. Naslov v vseh posl. Jutra. 23151-12

Obrt

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Počni na žagovino

so najbolj ekonomične in praktične. Najboljše vrste peti vam dobavi na poskušnjo R. Jakelj, Bled. 22641-30

V najem

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Kopalnice z bifetom

letno ev. tudi zimsko v letoviskem mestu Gorenjske, povsem modernizirano. Redovni obisk, se daje v najem. Kaveja potrebna. Naslov v vseh posl. Jutra. 23161-17

Gostilno

oddam v najem. Naslov v vseh posl. Jutra. 23063-17

Izgubljeno

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Rujava aktovka

v kateri so bili važni papirji, za najditelja pa brez pomena, se je izgubila od Javni skladisti do tovarnega kolodvoru, prosi se najditelja, da jo odda v Prisojni ulici 3/L nad. proti nagradi. 23140-38

Pouk

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Italijansčino

počuje visokošolska absolventinja italijanske gimnazije. Telefon 21-18 ali 37-33. 23134-4

Francoščino

in nemščino redno poučuje (na pripravi) izpitelj Aneta Potončnik, strokovno diplomirana. Veletna uspešna učna praksa. — Cena zmerna. — Beethovnova ul. 16. visoko priliježe v sredi. 23042-4

Kolesa

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Rabljena kolesa

ugodno kupite pri »Prost« (nasprodi kritičnega corkov). 23145-11

Damsko kolo

malo rabljeno poceni na prodaj. Nova trgovina Tyrševa 36. 23147-11

Živali

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Papiga

zelenorumenka je ušla. Kdor bi jo našel naj jo odda proti nagradi. Knafeljeva 7. Hoče. 23133-37

Pohištvo

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Samsko spalnico

malo rabljeno poceni prodam. Naslov v vseh posl. Jutra. 23151-12

Obrt

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Počni na žagovino

so najbolj ekonomične in praktične. Najboljše vrste peti vam dobavi na poskušnjo R. Jakelj, Bled. 22641-30

V najem

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Kopalnice z bifetom

letno ev. tudi zimsko v letoviskem mestu Gorenjske, povsem modernizirano. Redovni obisk, se daje v najem. Kaveja potrebna. Naslov v vseh posl. Jutra. 23161-17

Gostilno

oddam v najem. Naslov v vseh posl. Jutra. 23063-17

Izgubljeno

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Rujava aktovka

v kateri so bili važni papirji, za najditelja pa brez pomena, se je izgubila od Javni skladisti do tovarnega kolodvoru, prosi se najditelja, da jo odda v Prisojni ulici 3/L nad. proti nagradi. 23140-38

Pouk

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Italijansčino

počuje visokošolska absolventinja italijanske gimnazije. Telefon 21-18 ali 37-33. 23134-4

Francoščino

in nemščino redno poučuje (na pripravi) izpitelj Aneta Potončnik, strokovno diplomirana. Veletna uspešna učna praksa. — Cena zmerna. — Beethovnova ul. 16. visoko priliježe v sredi. 23042-4

Kolesa

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Rabljena kolesa

ugodno kupite pri »Prost« (nasprodi kritičnega corkov). 23145-11

Damsko kolo

malo rabljeno poceni na prodaj. Nova trgovina Tyrševa 36. 23147-11

Živali

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Papiga

zelenorumenka je ušla. Kdor bi jo našel naj jo odda proti nagradi. Knafeljeva 7. Hoče. 23133-37

Pohištvo

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Samsko spalnico

malo rabljeno poceni prodam. Naslov v vseh posl. Jutra. 23151-12

Obrt